Gerçek

ÇALIŞMA HAYATINDAN

LOKAVT SUÇTUR YASAKLANMALIDIR

HASAN ŞERİF

«Bir iş kolunda veya işyerinde faaliyetin büsbütün durmasına sebep olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir teşekkülün verdiği karara uyarak işçileri topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denir.» (275 sayılı Toplu Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu-Madde 18).

275 sayılı yasanın kapitalistlere tanıdığı bu hak son zamanlarda oldukça fazla kullanılır oldu. İnter Contunental Oteli'nin sahibi, grevdeki işçilerin işine son verip işyerini kapattı.

Ülker Bisküvi fabrikası sahibi Sabri Ülker de, 1200 işçinin işine son verip 27 Ağustos günü fabrikasını kapattı.

Ülkemizde bu gibi lokavt olaylarına geçmişte çok rastladığımız gibi bundan sonra da rastlamaya devam edeceğiz. Ta ki, lokavt yasaklanıp suç sayılıncaya kadar.

Lokavt bir Anayasa suçudur. Çünkü Anayasa, işverenlere böyle bir hak tanımamıştır. Ama Anayasa'nın bu hükmünü hiçe sayarak işverenlere lokavt hakkı kanunla verilmiş, böylece Anayasanın özü zedelenmiştir.

Anayasanın özü şunun için zedelenmiştir. Anayasa çalışma hayatının nasıl düzenlenmesi gerektiğini belirtirken, işçi haklarının korunmasını esas almıştır. İşveren hakları diye bir şey olamaz çünkü, üretimde, yani çalışma hayatında, ilk ve son söz, lokavt hakları olmasa bile, işverenlere aittir. Zira onlar, üretim araçlarının, fabrikaların sahibi oldukları için işin başında ve sonunda söz sahibidirler.

İşte Anayasa, işverenlerin

Devamı S. 5, sütun 4'te

Maden-İş 2500 işçi adına toplu sözleşme yetkisi aldı

Eskişehir, (THA) — DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası, Eskişehir ve Bilecik'te bulunan işyerlerinde 2500 işçi adına toplu sözleşme yapma yetkisi aldı. Maden-İş 12. bölge temsilcisi Dursun Sabur tarafından yapılan açıklamada Eskişehir'de Arçelik kompresör, Isı cihazları, Entil, Goral Manyezit ve Bilecik'te «Odoksan» işyerlerinde toplu sözleşme taslaklarının görüşüldüğü belirtildi. Açıklamada daha sonra şöyle deniliyor: «Toplu sözleşme işyerlerindeki işçiler arasında hazırlanmaktadır. Önümüzdeki günlerde Türkiye Maden-İş sendikasına bağlı 106 işyeri ile birlikte bu işyerleri de MESS'le toplu sözleşme savaşımına girecektir. Bu konuda bölgemizdeki tüm işyerlerinde toplu sözleşme komiteleri oluşturulmuş, eğitim çalışmaları sürekli olarak devam etmektedir».

İzmir'deki BMC Fabrikası'nda yetki mücadelesi sürüyor

TÜRK-İŞ «BU İŞYERİNDE YETKİ ALMAMIZ ÇOK ZOR.»

İZMİR, (THA) — İzmir'deki BMC fabrikasında Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası ile DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası arasında yetki mücadelesi sürerken Türk-İş 3. bölge temsilcisi Ertuğrul Bulmamış THA'ya bir açıklama yaparak «bu işyerinde yetki almamız çok zor,» demiştir.

1500 işçinin çalıştığı Ege bölgesindeki en büyük otomotiv sanayii olan BMC'de Türk Metal Sendikası toplu sözleşme yapmaya yetkili olduğunu iddia ederek çağrıda bulunmuştur.

Türk Metal Sendikasının yetkisine Türkiye Maden-İş Sendikası itirazda bulunmuş, bu arada bu işyerinde çok sayıda işçinin Türkiye Maden-İş'e üye kaydı yapılmıştır.

Bölge Çalışma Müdürlüğü yetki sorununun çözümünü ise İş Mahkemesine bırakmıştır. Mahkemenin bu konudaki kararını 26 Eylül'de vereceği öğrenilmiştir.

Türkiye Maden-İş Sendikası 3. Bölge Temsilcisi Vural Atış, yaptığı açıklamada, Türk Metal'in bu işyerinde üyesi kalmadığını, mahkeme kararıyla yetkinin sendikalarında olduğu kanıtlanınca işverenle toplu sözleşme görüşmelerine başlayacaklarını bildirmiştir.

Atış, sendika değiştirme yüzünden işlerine son verilen 20 işçinin tekrar işe alınmalarını sağlamak için yasal girişimleri sürdürdüklerini, işten çıkarılanların işe alınmaları koşulunun toplu sözleşmenin ilk maddesine koydurma kararında olduklarını söylemiştir.

Kartal Belediyesinde işçi kıyımı

● **İŞÇİLER CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANININ YASA DIŞI UYGULAMALARI KARŞISINDA SESSİZ KALMAYACAKLAR**

İstanbul (Özel) — CHP'li Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali Büklü'nün Belediye Halk Pazarı'nda çalışan dört işçiyi işten attığı bildirildi.

Kartal Belediyesi Halk Pazarı'nda çalışan 21 işçinin, Belediyece alınan bir kararla memur statüsüne geçirilmek istenmesine işçiler tepki göstermişlerdi. Bunun üzerine Belediye Başkanı'nın emriyle, başlangıç olarak 4 işçi işten atıldılar.

Kartal Belediyesi'nde çalışmakta olan ve DİSK'e bağlı Genel-İş üyesi 190 işçi, arkadaşlarının tekrar işe alınması konusunda Belediye Başkanlığına tepkide bulundular. İşçiler, arkadaşları yeniden işe alınmadığı takdirde greve gideceklerini ve işçi kıyımına göz yummayacaklarını belirttiler.

İşçiler daha sonra, bu kararlı davranışlarının «Belediye yetkililerini çileden çıkardığını» söyleyerek, belediyenin sudan gerekçelerle Halk Pazarı'nı faaliyetten alıkoyduğunu açıkladılar. Belediye «işletmedeki aksaklıklar, fiyat ve ücret artışları, iş yerinin işlevini sona erdirmiştir» gerekçesiyle halk pazarını kapatmasını işçiler şöyle eleştiriyor: «Gerçekte Belediye Halk Pazarları, hızlı fiyat artışları karşısında halka daha ucuz gıda maddeleri sağlamak amacıyla kurulur. Kartal Belediyesi bu amacını unutmuş görünüyor. Üstelik 17 nisan 1976'da 500 bin lira sermaye ile işe başlayan işyeri, sermayesini 1 milyonun üzerine çıkarmıştır.»

Öte yandan Belediye'nin Halk Pazarını kapattıktan sonra, «Tüketim Düzenleme A.Ş.» adı altında özel sermaye ile ortaklaşa gıda pazarı açacağı konusunda haberler sızdığı belirtiliyor. İşçiler, Belediye'nin bu faaliyetlerinin de özel kişileri belediye eliyle zenginleştirme amacına yöneldiğini açıklıyorlar.

Belediye Başkanı M. Ali Büklü'nün, son iki ay içinde aldığı işçilerin gerici ve sağcı kimseler olduğunu, böylece işçilerin birlik ve bütünlüğünün parçalanmak istendiğini de söyleyen işçiler, «bu tür uygulamaların son zamanlarda ülke çapında yaygınlaştığını ve bu nedenle CHP'ye duydukları güveni artık yitirdiklerini» de bildirdiler. İşçiler, «CHP'nin artık işçi ve emekçi sınıflar için umut olmaktan çıktığını» belirterek, CHP'li Belediye Başkanının işçi düşmanı uygulamaları karşısında etkin mücadele yürüteceklerini söylüyorlar.

Bulgaristan'da faşist iktidara karşı 23 Eylül ayaklanmasının yıldönümü

Faşizme karşı savaş, sonunda yeneceksin!

Faşist iktidara karşı ilk ayaklanma olarak kabul edilen **23 Eylül Anti-faşist ayaklanması,** faşizme karşı mücadele tarihinde önemli bir yer tutar. Emekçi sınıflara deney kazandıran derslerle doludur.

Aleksandr Stamboliski başkanlığındaki Çiftçi Birliği hükümetine karşı girişilen azgın faşist saldırılar 9 Haziran 1923'te başarıya ulaşır. Bu bir askeri faşist darbedir. Demokratik hükümet devrilmiş başını Tsankof, Vılkof ve Boris gibi azgın faşistlerin çektiği hareket iktidara gelmiştir. Trankof başkanlığında faşist bir hükümet kurulur.

Faşist tehlikeye karşı Stamboliski hükümeti, özellikle de Çiftçi Birliği partisi, komünistlerle işbirliği yapmamıştı. Dimitrof bunu, «9 Haziran darbesinden önce Çiftçi Birliği'nin bütünüyle itktidardaki köy burjuvazisinin elinde bulunduğu»na bağlamıştır. Komünistler, iktidardaki Çiftçi Birliği partisine, yaklaşan faşizm tehlikesine karşı ortak mücadele önermiş, görüşmelerde bulunmuşlardı. BKP liderlerinden Vasil Kolarof'la Çiftçi Birliği hükümetinin bakanlarından Rayko Daskalof arasındaki görüşmeler sonuç vermezdi.

Çünkü Çiftçi Birliği faşist tehlikeyi küçümsemekteydi. Kolarof'un, «faşist ayaklanma ve darbeye karşı ilk savaşacak olan işçilerin silahlandırılması» önerisine, «Bir karşı devrim olacaksa biz çeyrek saatten önce taraftarlarımızı silahlandırırız,» cevabı verilmişti.

Kolarof, «Korkarım bu çeyrek saatlik avansı bulamıyacaksınız,» demiş ve 9 Haziran'da haklı çıkmıştı!

Faşist darbe, karşısında halkın birleşik eylemini buldu. Ancak, anti-faşist direnişi yönlendirecek her hangi bir siyasal eylem birliği henüz yoktu. Yerel parti örgütleri kendi aralarında işbirlikleri kurarken, olayları yanlış olarak, faşistlerle Çiftçi Birliği taraftarları arasında bir hesaplaşma olarak gören BKP'nin bir yazılı emri, mücadele birliğinin, yerel başarılarına da son verdi. Emrin altındaki imza: **Todor Lukanof!**

İşçi sınıfı sosyalistleri durumu doğru kavramakta gecikmezler. Tsankof hükümeti emekçi halka ve onun demokratik haklarına azgınca saldırmaktadır. Faşizm iktidara yerleşmeye çalışırken, anti-faşist güçler de aralarında birliği yerleştirmeye çalışırlar.

Çiftçi Birliği ile Komünist Partisi arasında gerçekleşen anti-faşist dayanışmaya Sosyal Demokratlar katılmazlar. Onların II. Komünistlerin ise III. Enternasyonale bağlılığı, faşizme karşı mücadelede, arada duvar olmaması gerekirken, olur. Ama halk faşizme karşı öfkeyle ayağa kalkmaktadır. Bunun siyasal önderliği vakit geçirilmeksizin oluşturulur. BKP 5 Ağustos 1923 tarihinde faşist iktidara karşı aktif direnişin şartlarının varlığını tesbit eder. 20 Eylül'deki MK toplantısında 23 Eylül'e açılan gün, ayaklanma saati olarak belirlenir. Çiftçi Birliği taraftarları da, Komünist Partisi önderliğindeki harekete katılacaklardır.

Tsankof'un seçimlere gideceği umudunda olan bir kısım komünist lider, ayaklanmayı gereksiz görmektedir. Halbuki Tsankof, «Yerimize gelecekleri tanımadan iktidarı kendi cellatlarımıza vermeyiz,» demektedir. Faşizmden kurtulma umudunu seçimlere bağlamış olan liderlerin başında **Todor Lukanof** vardır. Parti'nin 9 Haziran sonrası hatalı kararını örgüte duyuran emrin altındaki imzayla, anti-faşist ayaklanmaya karşı yanlış tutumun başını çekenin aynı kişi olması, kuşkusuz bir rastlantıdır.

23 Eylül günü, bir hafta süren ayaklanma her bakımdan hazırlıklı olamadığı, tüm anti-faşist güçlerin desteğini alamadığı için yenildi. Yani, yenilgi, komünistlerin dışındaki anti-faşist güçlerin omuzlarında kaldı.

Bundan sonra Bulgaristan koyu bir faşist karanlığın içine girdi. Ama faşizme karşı direnileceğini ve onun yenilebileceğini öğrenerek.

Ayaklandı halk—
tezgâhlardan, ocaklardan çıkarak
—çekiç elde,
isle, kurumla, kıvılcımla
yoğrulmuş halde,
—ve elde orak,
yürüdüler ovalardan
topraktaki kara işin adamları
iliklerine işlemiş rutubet ve ayaz
ve ömür törpüsü sabırları
hiçbir eyleme sığmaz.
....
taşlaşmış gökkubbenin altında
gümbür gümbür gümbürdedi doğa
kükremiş çığlıklarla:
— Kalk!
Atıldı ileri yiğitçe,
coşkun ve taşkın,
korkunç ve yüce:
HALK!

GEO MİLEF

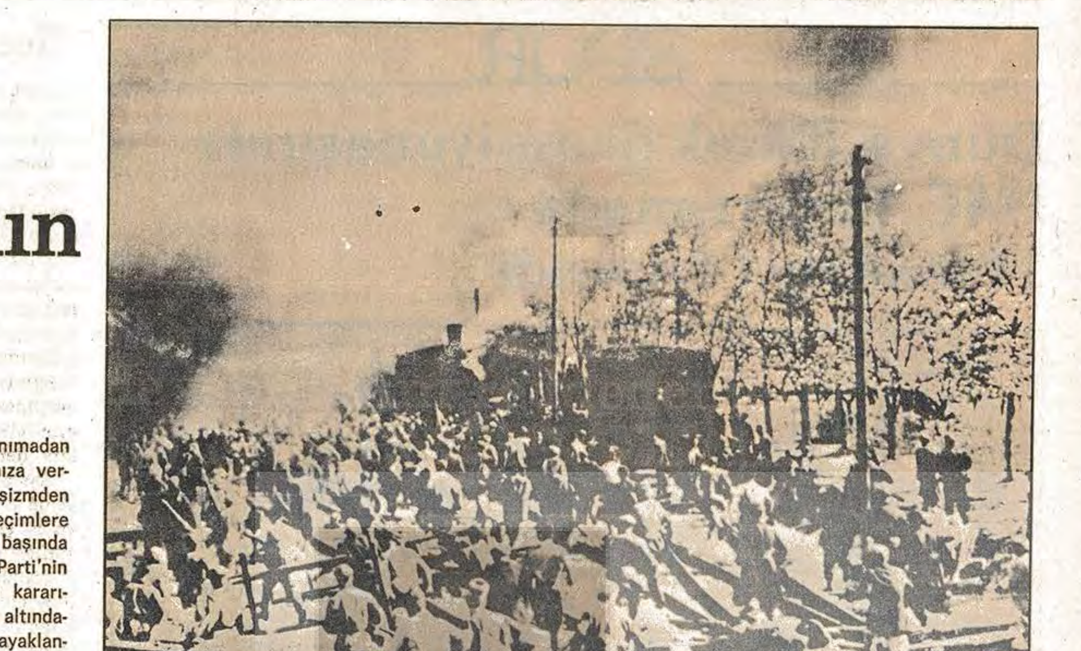

Eylül 1923'te Bulgaristan Komünist Partisi (Sol-Kanat Sosyalistleri), 9 Haziran'da kurulan faşist diktatörlüğe karşı girişilen aktif direnişi örgütledi ve yönetti. İşçiler başta olmak üzere halk güçleri büyük kahramanlık gösterdiler. Hareket başarısızlığa uğradı ama bıraktığı iz kitleler ve faşizm arasında öyle derin bir düşmanlık yarattı ki, bunu ortadan kaldıracak hiç bir yol ve yöntem yoktu. Eylül 1923 ayaklanması Partinin yetkinleşmesinde dönüm noktası oldu.

Emekçilerin birlik talebi gerçekleşmelidir

Ülkenin dört bir yanında emekçiler, güçlerinin birliğini ve sol'un birleşmesini istiyor. Bu, emekçilerin, artan sömürü ve baskılar karşısında yıllardır özlediği bir sonuç. Ama emekçiler bunun artık özlem olmaktan çıkmasını, bir gerçek halini almasını istiyorlar. Öğreniyorlar, tartışıyorlar, örgütleniyorlar ve dayatıyorlar.

İşçiler, köylüler, emekçiler, ilerici ve sosyalistler, azgınlaşan faşist saldırılara karşı birlik istiyorlar. Hayat pahalılığına, sömürüye karşı, anti-demokratik baskılara karşı mücadelenin birleşmeyle başarıya ulaşacağını görüyorlar. Önümüzde seçimler var. Bu seçimlerde sosyalistlerin ve ilericilerin birlikte davranmasını, sosyalistlerin gücünün seçimlere de yansımasını gerekli görüyorlar. İşçi sınıfı öncülüğünde tüm emekçilerin iktidarına giden yolda, sömürüye ve faşizme karşı mücadele, yeni demokratik kazanımlar için mücadeleyle, birlikte başarıya ulaşacaktır. Sosyalistler, demokrasi güçleri, ne kadar tez birliğe kavuşursa, demokratik halk iktidarının dolambaçlı yolu o kadar kısalacaktır. İşçiler ve tüm emekçiler, bunu artık kavrıyor ve birliğin gecikilmeden hayata geçirilmesini talep ediyorlar. Bu talep gerçekleşmelidir. Her kim ki, bu talebe kulak vermiyor, o, mücadelenin önündeki somut hedefleri göremiyor demektir. Mücadelenin önündeki açık hedefleri göremeyenlerin ise, işçi sınıfına ve emekçilere yol gösteremiyeceğini, iktidar mücadelesini sonuca götüremiyeceği ayan beyan ortadadır.

BEKİR CEYLAN: «Seçimlerde işbirliğini reddedenleri tarih affetmiyecektir»

Sendikalar, ülke çapında toplu sözleşmeler dönemine giriyor. Sermaye, işçilerin ekonomik-demokratik taleplerini bastırmak için toplu bir saldırıya hazırlanıyor. İşçi sınıfının birliği, her zamankinden daha acil biçimde mücadele gündeminde yer alıyor.

Bu konuda sendika yöneticilerinin görüşlerini yansıtmayı bir görev sayan gazetemiz, yeri geldikçe bunu yapmaya çalışacaktır. Aşağıda DİSK Gıda-İş Sendikası üyesi ve Burdur Şube Başkanı Bekir Ceylan ile Burdur muhabirimizin yaptığı bir konuşmayı sunuyoruz:

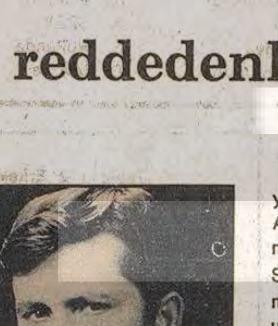

GERÇEK: Günümüzün ekonomik ve siyasal durumunu değerlendirir misiniz?

CEVAP: İşçi sınıfı açısından ekonomik ve siyasal durum hiç iç açıcı değil. İşçiler çok zor şartlar altında yaşıyor. Mevcut kapitalist sömürü düzeni, işçi sınıfına ekonomik anlamda saldırdığı gibi —yani ücretlerin dondurulması, toplumsal anlaşma gibi oyunlarla onu kıskaca almaya çalıştığı gibi— siyasal anlamda da saldırmaktadır. Sıkıyönetim bunun en bariz örneğidir. Ama işçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK, bu tür anti-demokratik girişimlerin karşısındadır ve böylesi girişimlere karşı mücadele etmeyi sürdürecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

GERÇEK: Seçimlerin sıkıyönetim altında yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Seçimlerin sıkıyönetim altında yapılması, seçimlerin demokratikliğine gölge düşürmektedir. Çünkü sıkıyönetim, düşünce özgürlüğünün, yayın özgürlüğünün, toplantı özgürlüğünün rafa kaldırılması demektir. Onun için sıkıyönetimin seçimlerden önce mutlaka kaldırılması gerekiyordu.

GERÇEK: Seçimlerden sonra AP'nin yeni bir MC girişimi olacaktır. Böyle bir girişim karşısında tavrımız ne olmalıdır?

CEVAP: Bana göre, bir 3. MC karşısında DİSK kesinlikle GENEL GREVE gitmelidir. Ayrıca tüm demokrasi güçleri, böylesi girişimlere karşı mücadele etmelidirler.

GERÇEK: CHP hükümetinin iki yıllık icraatı hakkında ne düşünüyorsunuz?

CEVAP: CHP hükümetinin iki yıllık uygulaması işçi sınıfına ve emekçi halkımıza birşey getirmemiştir. Bu iki yıllık dönemde CHP tekelci sermayenin onayını ve desteğini almanın hesaplarını yapmıştır. İktidardan önce vaad ettiklerini çabucak unutmuştur. (141-142 nin kaldırılması, REFERANdumun yasallaşması... vb.) Ayrıca faşist MHP ve ÜGD'nin üzerine kararlıca gidememiş, onları kapatamamıştır.

GERÇEK: Seçimlerde DİSK'in tavrı ne olmalıdır?

CEVAP: DİSK bize göre CHP'yi kesinlikle desteklememelidir. Ayrıca DİSK sol'un birliğine yönelik kesin tavrını koymalıdır. Seçimler DİSK açısından işçi sınıfının siyasal birliğini ve sol'un birlikteliğini kolaylaştıracak bir biçimde kullanılmalıdır.

GERCEK: TSİP, Milletvekili seçimlerinin yapılacağı illerde CHP' ye işbirliği (DİSK, TÖB - DER... vb. desteği ile) teklif etti. Bu işbirliği teklifi sizce olumlu bir girişim midir?

CEVAP: Böylesi bir girişim, son derece olumludur. Ayrıca bu girişim parlementer aritmetik açısından durumun MC'cilerin lehine dönmesini engelleyecektir.

GERCEK: TSİP'in seçim işbirliğini TİP'in reddetmesini nasıl karşılıyorsunuz?

CEVAP: TSİP'n seçim işbirliği teklifini TİP'in reddetmesi kesinlikle affedilir durumda değildir. Bu, TİP'in sekter, tekelci, grupçu ve sorumsuz anlayışından kaynaklanmaktadır.

GERÇEK: TSİP, tüm sol güçlere seçim isbirliği teklifi yaptı. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP: Zaten seçimlerde tüm sol'un işbirliği yapması zorunludur. Böyle bir dönemde, böyle bir teklif, son derece olumludur. Bu işbirliğini reddedenleri tarih affetmiyecektir!

Akbaş ve çevre köyleri KÖY-KOOP'a katılma kararı aldı

AKBAŞ EMEKÇİ KÖYLÜLERİ: «KÖY-KOOP ÇATISI ALTINDA DAHA BİR GÜÇLÜYÜZ»

Halit Y. Gündoğdu bildiriyor — Bartın'da Akbaş ve Çevre Köyleri Kalkındırma Kooperatifi'nin olağanüstü genel kurulu yapıldı.

Yönetim Kurulu faaliyet raporunu genel kurula sunan Başkan Hüseyin Özdoruk, kooperatifin çalışmalarını anlatarak şöyle dedi: «Kooperatifimiz henüz yeni sayılır, ortaklarımızın tüm ihtiyaçlarını karşılayamıyoruz, bunun için önümüzdeki dönemde kooperatifimizin sermayesini artırmak başlıca görevlerimiz arasındadır.»

Başkan kooperatifin önündeki engellere de değinerek şunları söyledi: «Çevremizde bulunan aracı-tefeci-tüccar ve büyük esnaflar, kooperatifimizin istikrarlı gelişmesinden huzursuz oluyor. Rahatları kaçtı. Tatlı kârlarının azaldığını anladılar. Varsın rahatsız olsunlar, gelişmemizi engellemeye çalışsınlar. Ama emekçi köylülüğün ve kooperatifimizin gücü, onları geriletmeye yetecektir.»

Daha sonra olağanüstü genel kurula gitmenin nedeni olan Köy-Koop'a katılma önerisi geldi. Hüseyin Özdoruk, Yaşar Akbaş ve Yaşar Aydın, genel kurula sundukları öneride, «birliğe katılmanın yararları ve kooperatifin gelişmesine olan katkısını» dile getirerek «Köy-Koop çatısı altında daha güçlü olacağız» dediler. Kooperatif genel kurulu, öneriyi benimseyerek oybirliği ile Köy-Koop'a katılma kararı aldı. Gerekli girişimlerde bulunmak üzere yönetim kuruluna yetki verdi.

Genel kurulda ayrıca, kooperatif binası yapılması ve bunun için yer satın alınması, sermaye artırımı için Orköy'den kredi alınması, ortakların ana ihtiyaç maddelerinden çimento, gübre, tuğla, tarım aletleri gibi ihtiyaçların temin edilmesi yönünde gerekli başvuruların yapılmasını karar altına aldı.

Genel kurula, Hacıosman oğlu, Çiftlik, Hocaoğlu, Karaköy ve Arıönü Köy Kooperatifleri dayanışma mesajları gönderdiler.

Emekçi Köylü Birliği Bartın temsilciliği gönderdiği mesajda: «Ülkemiz genelinde ve özel olarak ilçemize bağlı köylerde, son yıllarda büyük gelişme gösteren kooperatifleşme hareketi, kırsal alandaki emekçi köylülüğün hızlı bir bilinçlenme dönemine girdiğini göstermektedir.» dedi. Mesajda, kooperatifçiliğin önemi şöyle vurgulandı: «Daha iyi yaşam koşulları, sömürüyü azaltıp sınırlandırabilmek için, ekonomik güçlerini birleştiren emekçi köylülüğün elinde güçlü bir silaha dönüşebilecek araçtır kooperatif.»

EKÖB'ün mesajı şöyle sona eriyor:

«Kırsal alandaki emekçi köylülüğün sorunlarını tesbit eden, bilinçlenmesine ve örgütlenmesine yardımcı olan, çözüm yolları öneren Emekçi Köylü Birliği (EKÖB), dayanışma dileklerini iletir, Köylü Birliği gazetesi kooperatifiniz sorunlarını ve yaptığı çalışmaları, en geniş kamuoyuna açıklayıp maletmeyi görev bilir. Çalışmalarınızda başarılar dileriz.»

«Tek ses, tek yumruk olalım»

Turhal'dan Halil Aydıner Bildiriyor — Gerçek Gazetesi adına Turhal'a bağlı Akçatarla —eski adıyla Dozmana— köyüne gittik. Muhtar Şükrü Öz ve Öğretmen Hüseyin İnce'yle görüştük. Köyün arazi sorunları var. CHP'nin yerel örgütü köylülerin arazisini kodamanlara peşkeş çekmek istiyor. Muhtarla bu konuyu görüştük!

Gerçek — Ölü durumundan kurtardığınız arazi hakkında bilgi verir misiniz?

Muhtar — Köy halkı olarak birleşerek, hudutlarımız içerisinde kalan işlenmeyen araziyi değerlendirmeğe karar verdik. Birleşerek ortaklaşa ekip - biçtik. Arazinin gelirini köy sandığına devrediyoruz.

Sizin durumunuzda olan veya size benzer durumda olan köyler için neler tavsiye edersiniz?

C: Yoksul köylülerin elbirliği etmeleri lâzım. Birlik-beraberlik içinde olmaları lazımdır. Emekçiler birlik olmaksızın haklarını savunamazlar.

TÜSTAV ARŞİVİ Bülent Tuna Bağışı

Günlük Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

23 EYLÜL 1979
Sayı 115
500 Kuruş

Ecevit: işadamları rejim bunalımı istiyor

● Başbakan, Sükan ve DP yöneticilerini suçlayarak, «demokrasiye ara veri'mesine umut bağlamış gibi bir görünüm içindedirler» dedi.

● Ecevit, Sükan'ın istifasında demokrasiden tedirgin olan iş çevrelerinin etkin olduğunu söyledi.

Yazısı 5. sayfada

Sermaye yeni hükümet modelleri arıyor

● **14 EKİM'DEN SONRA DOĞACAK HÜKÜMET KRİZİ YENİ ANTİ-DEMOKRATİK FORMÜLLERE ELVERİŞLİ BİR ORTAM YARATACAK**

● **CHP-AP KOALİSYONU OLASILIĞININ GÜÇLÜ OLMADIĞI, BUNA KARŞILIK «SIKIYÖNETİMLİ BİR PARTİLERÜSTÜ HÜKÜMET» DÖNEMİ İÇİN HAZIRLIK YAPILDIĞI SÖYLENİYOR**

● **MART AYINDAKİ CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ İÇİN BELLİ KULİSLERDE ÇEŞİTLİ ALTERNATİFLER GÖRÜŞÜLÜYOR**

ANKARA (Özel) — Ecevit hükümetinin azınlığa düştüğü son siyasal gelişmelerle birlikte, hükümetin seçimleri izleyen dönemde düşürüleceği bekleniyor. «Meclis aritmetiği»ndeki son değişmelerin 14 Ekim öncesinde Meclis'in olağanüstü toplanmasına elverişli olmadığı ve Ecevit hükümetinin de istifa etmeyeceği bilindiğinden, hükümet bunalımının seçimlerden sonra başlayacağı belirtiliyor.

Milletvekili ara seçimlerinin muhtemel sonuçlarını da dikkate alan AP, Meclis'te güvensizlik oyu için yeterli sayı için kendinden emin gözüküyor. Şimdiki aritmetikle güvensizlik oyu limitine seçimden sonra ulaşmayı bekleyen AP, bu sayıyı garantilemek, CHP ise yeniden çoğunluğu sağlamak için karşılıklı transfer kulislerini yürütüyorlar.

Öte yandan, bir CHP - AP koalisyonu ihtimali güçlü görülmüyor. Buna karşılık, sermaye çevreleri ve onun baskı güçlerinin «sıkıyönetimli bir partilerüstü hükümet» dönemini başlatmak için yürüttükleri çabalar sürüyor. Dün de bildirdiğimiz gibi, Sükan'ın istifası da böyle bir yeni anti - demok-

Devamı S. 5, sütun 1'de

AP: Meclisler olağanüstü toplantıya çağrılabilir

GRUP BAŞKANVEKİLİ KIRATLIOĞLU «YENİ GELİŞMELER VAR» DEDİ

Ankara — Adalet Partisi Millet Meclisi grup Başkanvekili Esat Kıratlıoğlu, «hükümetin önümüzdeki günlerde istifa etmek zorunda kalacağını» öne sürmüştür.

Konuya ilişkin olarak Anadolu Ajansı muhabirinin sorularını cevaplandıran Kıartlıoğlu, bazı yeni gelişmelerin muhtemel olduğunu öne sürmüş ve sözlerini şöyle sürdürmüştür: «Hükümetin önümüzdeki günlerde istifa etmek zorunda kalacağını zannediyorum. CHP'nin ve Hükümetin içindeki gelişmeler neticesinde olacaktır bu. Gerekirse, meclisler de olağanüstü toplantıya çağrılabilecektir.»

Gerçek Durum

Tek çözüm yolu solun birliğinden geçer

Türkiye'de yaşanılan toplumsal siyasal kargaşada, geniş emekçi yığınlar bir çıkış yolu arıyorlar. Faşist kudurganlık, tüm demokratik haklar üzerindeki gerici uygulamalar, pahalılık, işsizlik, dayanılmaz geçim sıkıntısı, kuyrukluklar ve yokluklar içinde geçen yaşam ve nihayet milyonlarca insanı pençesinde kıvrandıran yoksulluk... bütün bunlar, şu anda halk güçlerinin karşı karşıya bulunduğu sınıfsal ve ulusal baskıların en çarpıcı yansımalarını oluşturuyor.

Bugün geniş emekçi yığınlar, MC alternatifine karşı CHP'yi tercih etmekle hiçbir sorunlarının çözümlenemeyeceğini görmüş durumdadırlar. Halkımızın birçok güncel talebine vaadlerde bulunarak iktidara gelen CHP, bu vaadlerine tümüyle sırt çevirdiği gibi, daha da geriye giderek, halkın karşısına geçmiştir. CHP, bırakınız halkımızın ekonomik-demokratik acil taleplerini karşılamayı, giderek artan faşist zorbalığa bile teslim olmuştur.

Halkçı olduğunu ileri süren sosyal demokrasinin, halka ne denli ters düşerek, kendisine kapalı kapılar ardında alternatif aradığı bellidir. CHP kurmayları emperyalist tekelci burjuva ve asker-sivil büyük bürokrasi ilişkileri ağı içinde manevra alanı arayarak iktidardaki şanslarını sıfıra dek tüketmişlerdir. Bu egemen ilişkilerin ve burjuva politik manevraların kaçınılmaz sonucu ise, gericiliğe teslimiyetten başkası olamazdı. Nitekim de yerli sosyal demokrasinin vardığı hazin son da bu olmuştur.

CHP'nin, ne uzun, ne de kısa vadeli bir umut olmadığı artık sadece işçi sınıfı sosyalistleri tarafından bilinen bilimsel bir gerçeklik olmaktan çıkmıştır. CHP'nin çözüm olamayacağı, eskiden CHP sempatizanı olan geniş yığınlar tarafından da kavranmıştır, kavranmaktadır.

Sosyal demokrasinin ve onun izleyicilerinin reformcu düşleri yıkılmıştır. Reformculuğun her tür-

ABD-Yunanistan ilişkileri gerginleşiyor

● **NATO'nun, Haig planını kabul etmesi için Yunanistan'a baskı yaptığı bildirildi.**

● **Yunanistan'ın Sovyet ticaret gemilerine liman kolaylıkları sağlanmasına ABD karşı çıktı.**

Atina, (a.a.) — Atina basının da yer alan yorumlarda, ABD-Yunanistan ilişkilerinin bir bunalım aşamasında olduğu ileri sürüldü. Bunalım nedeninin Yunanistan'ın NATO'nun askerî kanadına geri dönüşü ve Sovyet ticaret gemilerine Yunanistan'ın Syros tersanesinde havuzlanma olanağı sağlanması sorunlarıyla ilişkili olduğu bildiriliyor.

Atina basını, ABD savunma bakan yardımcılarından James Siena'nın geçtiğimiz 14 Eylül günü Yunanistan'a beklenmedik bir ziyaret yaptığını, ancak 4 gün süren görüşmelerden sonra ülkesine «elleri boş» olarak dönen Amerikalı yetkilinin Başbakan Konstantin Karamanlis tarafından kabul edilmediğini yazdı.

Siena'nın Atina ziyareti, ABD-Yunanistan savunma anlaşmasına ilişkin görüşmelerin yeniden başlatılmasına yönelik olarak değerlendiriliyor. Bu arada söz konusu anlaşmanın imza tarihinin ertelendiğine dikkat çekiliyor.

Atina basınına göre Karamanlis hükümeti, savunma işbirliğine ilişkin görüşmelere başlanmasının ön koşulu olarak NATO'nun askeri kanadına Yunanistan'ın dönüşünün kabul edilmesini istiyor. Ancak hükümetin bu iddiaları yalandığı açıklandı.

Siena'nın Yunanistan'a yaptığı ziyaretle ilgili olarak Yunanistan Komünist Partisi tarafından yayınlanan bir bildiri de ise NATO'nun Haig planını kabul etmesi konusunda ABD'nin Yunanistan'a baskı yaptığı belirtilerek, başbakan Karamanlis'in Sovyetler Birliği'ne, Macaristan'a ve Çekoslovakya'ya yapacağı resmî ziyaretlerin arefesinde böylesine bir baskının yakışık almadığı savunuldu.

Öte yandan Yunanistan'ın Sovyet ticaret gemilerine liman kolaylıkları sağlaması üzerine ABD'nin bunu önlemek için Yunanistan hükümeti nezdinde girişimlerde bulunduğu açıklandı. ABD dışişleri bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, söz konusu anlaşmanın bundan sonra yapılacak benzeri anlaşmalara emsal teşkil edeceği ve Sovyet donanmasına doğu Akdenizde lojistik destek sağlayan yardımcı gemilerin de bu hizmetlerden yararlanabileceği gerekçesiyle Amerikan hükümetinin bu durumdan kaygı duyduğunu açıkladı.

Türkiye-AET İlişkileri ve Tekelcilerin Değişen Tavrı

BİR İKİ YIL ÖNCE AET'YE ÜYE STATÜSÜNDE KATILMA KONUSUNDA OLUMSUZ TAVIR ALMA «TAKTİĞİ» İZLEYEN TEKELCİ SERMAYE ÇEVRELERİ, YUNANİSTAN'IN TAM ÜYELİĞE KABULÜNDEN SONRA, «BAZI SANAYİ DALLARINI GÖZDEN ÇIKARARAK» AET'YE TAM ÜYE OLUNMASINI İSTEMEYE BAŞLADILAR.

ANKARA'DA AET HEYETİ İLE YAPILAN SON GÖRÜŞMELER, SOSYAL DEMOKRASİNİN TEKELCİLERİN EĞİLİMİNİ BENİMSEMİŞ OLDUĞUNU BİR KEZ DAHA ORTAYA ÇIKARDI.

Yazısı 3. sayfada

AET Bakanlar Konseyi Başkanı O'Kennedy, Başbakan Yardımcısı Çetin'le görüştü. Görüşmelerin ana konusu Ortak Pazar'la ilişkilerin yeniden canlandırılması.

Demirel: «Hükümetin yapacağı iş gitmektir.»

● **AP GENEL BAŞKANI, ERKEN SEÇİM KONUSUNDA «SEÇİM SONUÇLARINI GÖRMEK LAZIM. BİZDE ŞİMDİDEN YORUM YOK» DEDİ.**

Adalet Partisi Genel Başkanı Demirel, basın mensuplarının «Sükan'ın istifasını nasıl karşılıyorsunuz?» sorularına karşılık olarak «Hadise ile ilgili yorum yapmam. Olayın meydana getirdiği durumu anlatıyorum. Hükümet zaten çoğunluğunu kaybetmişti. Şimdi bu sayı daha eksilmiştir» demiştir.

Demirel sözlerini daha sonra şöyle sürdürmüştür:

«Ne zamandır söylüyorum. Mecliste çoğunluğu olmayan bir hükümetin, Türk Anayasası ve demokrasiyle uygun olduğu söylenemez. Hükümet meclisten kaçtıktan sonra bütün tasarrufları gayri meşrudur.

«Hükümetin kendisi gayri meşrudur. Bir işgal hükümetidir. Fiili durum vardır. Gücünü işgalden alıyor. Yapacağı iş gitmektir. Milletin kendilerini kovmalarını bekliyorlarsa, millet de kovar».

AP lideri, «sağ oyları bölmeyelim derken hep MSP'yi suçluyorsunuz. MHP sağ oyları bölmüyor mu» sorusuna da şu karşılığı vermiştir:

«Bütün dereler ırmağa akmalı derken, bütün sağ oyları kastediyorum. Milliyetçi oylar bütün olduğu takdirde memleket bu hale gelmez.»

Demirel, CHP-MSP koalisyonu olup olmayacağı sorusuna da «CHP de MSP de, kiminle olsa hükümet kurar. Onlara prensip falan vız gelir» demiştir. Demirel, erken seçimle ilgili olarak da «seçim sonuçlarını görmek lâzım. Bizde şimdiden yorum yok» demiştir.

İmparator (!) Bokassa altın tahtını yitirdi

Orta Afrika'da cumhuriyet ilan edildi

BİR DARBEYLE DEVRİLEN BOKASSA 150 ÇOCUĞU ÖLDÜRTMÜŞTÜ

Bangui (a.a) — Afrika kıtasının tam ortasında bulunan Orta Afrika'da, kendi kendisini imparator eden Bokassa en yakın yardımcısı tarafından kansız bir darbe ile devrildi. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko «Orta Afrika Cumhuriyeti»nin kurulduğunu ilan etti.

Bokassa'nın ülkesinden ayrıldığı ve halen bilinmeyen bir yerde olduğu bildiriliyor. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko, Bokassa'nın kişisel danışmanıydı. Darbeyi gerçekleştiren David Dacko, Bokassa'nın kişisel danışmanıydı. Darbeyi gerçekleştirdikten sonra yaptığı konuşmada darbeyi ülkenin selameti için yaptığını belirtti ve kendisinin devlet başkanı görevlerini üstlendiğini söyledi.

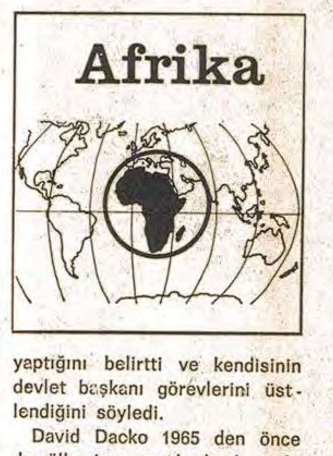

David Dacko 1965 den önce de ülkenin cumhurbaşkanıydı. Ancak o yıl, o sırada albay olan Bokassa'nın gerçekleştirdiği darbe ile görevinden uzaklaştırılmıştı. Bokassa iktidara gelince kendisini imparator ilan etmiş, «I. Bokassa» adıyla ve muhteşem törenlerle tahta çıkmıştı.

Altın kaplı kartal biçimindeki tahtı için milyonlar sarfeden Bokassa, tahta çıkma töreninde de üniformaları olmadığı için 150 çocuğu katlettirmişti.

Öte yandan yeni devlet başkanı Dacko'nun ilan ettiği gece sokağa çıkma yasağı devam ediyor. Tüm hastahane personelinin de Bangui üniversite hastanesinde bulunmaları bildirildi. Dacko'nun radyoya yerleştiği ve oradan bildirilerle ülkeyi yönettiği öne sürülüyor. Tüm polis örgütü de cumhurbaşkanını koşulsuz olarak destekliyor.

Fransız hükümeti de Bangui'ye bir askeri birlik göndermeye karar verdi. Bu konuda bir bildiri yayınlayan Fransız hükümeti, söz konusu kararın «Orta Afrika devleti yöneticileri olan cumhurbaşkanı Dacko ve başbakan Henri Maidou tarafından yapılan çağrı üzerine alındığını ve birliğin görevinin halkların güveliğine ve Afrika Komisyonunca saptanan insan haklarına karşı yapılan engellemeleri ortadan kaldırmak olduğunu» belirtti.

Orta Afrika, Afrika'nın tam ortasındadır. Ülkenin 623.000 kilometrekarelik topraklarında 4 milyon insan yaşamaktadır.

Angola devlet başkanlığına Eduardo Dos Santos getirildi

Angola devlet başkanlığına Maliye Bakanı Jose Eduardo Dos Santos getirildi. Bilindiği gibi Angola Halk Cumhuriyeti Devlet Bakanı Agostinho Neto geçtiğimiz günlerde Moskova'da tedavi edilmekte iken ölmüştü.

Başkan Neto'nun ölümüyle boşalan Angola İşçi Partisi siyasi büro asil üyeliğine de yedek üyelerden binbaşı Manuel Alexandre Rodriguez seçildi. Diğer taraftan Dışişleri Bakanı Paulo Jorge ve Dış Ticaret Bakanı Roberto de Almeida, parti merkez komitesi asil üyeliklerine seçildi. Daha önce merkez komitesi üyesi olan Kundi Payama ise siyasi büro yedek üyeliğine getirildi.

Makine Kimya'da yetkili sendika adli tıp raporlarına göre belirlenecek

Ankara (a.a.) — Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı Ankara ve Kırıkkale de kurulu 16 işyerinde çalışan 16.000 işçi adına toplu iş sözleşmesini bağıtlayacak sendikanın, üye giriş fişleri ve istifalar üzerinde İstanbul Adli Tıp Meclisi raporunun alınmasından sonra saptanacağı bildirildi.

Daha önce 16 işyerinde Çalışma Bakanlığı kararı ile toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi Türk-İş üyesi Türk Metal sendikasına tanınmış, bu karar Ankara İş mahkemelerince iptal edilmiştir. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi iptal kararını inceleyecek, durum saptaması yolu ile Türk Metal

Devamı S. 5, sütun 5'te

Radyo ve televizyonda propaganda için bugün kura çekiliyor

Ankara, (a.a.) — Siyasi partilerin, 14 Ekim Cumhuriyet Senatosu A grubu üçte bir yenileme, Cumhuriyet Senatosu ve milletvekili ara seçimleri dolayısıyla, Radyo ve Televizyonda yapacakları propaganda konuşmaları için, bugün Yüksek Seçim Kurulu'nda ad çekilecektir.

Seçimlere katılan partilerin, lider ve sözcülerinin kura çekiminde belirlenecek sıraya göre yapacakları propaganda konuşmaları 2 Ekim Salı günü başlayacaktır.

Propaganda konuşmalarında ilk kez bu yıl televizyondan da yararlanılacaktır. Radyo ve Televizyonda propaganda konuşmaları 13 Ekim Cumartesi günü sona erecektir.

Öte yandan Yüksek Seçim Kurulu, matbu ya da elle yapılmış; afiş, pankart, pano, resim ve benzeri şeylerin, seçim propagandası amacıyla ulaşım araçlarına asılarak, ya da yapıştırılarak taşınmasının yasak olduğunu kararlaştırmış ve bu kararı il ve ilçe seçim kurullarına duyurmuştur.

Büyük Sosyalist Partiye Giden Yollar

Hasan İzzettin DİNAMO

Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içinde yaşayan kırk milyonu aşkın insanın yarısından çoğu işçi sınıfının insanlarından oluşmaktadır. Bu, çok büyük bir toplumsal ve siyasal potansiyeldir. Bu gücümüz, Büyük Millet Meclisine yüzlerce milletvekili verebilecekken, bugün, ne yazık ki, orda bir tek adamımız bile yoktur. Bu, elbette, salt, işçi sınıfımızın suçu değildir. Ulusal kurtuluş savaşının bitiminden beri kurulagelmiş olan bütün hükümetler, çekirdeğindeki burjuva diktatörlüğü, tek sınıf eğilimi yüzünden, solu hep dikenli tellerle kapayarak Büyük Millet Meclisi'ne giden yolları salt burjuvazinin trafiğine açık bırakmıştı. En son dakikaya dek seçime, yasal bölgeye giden yollar solun trafiğine kapalı bırakılmış, ancak, bir siyasal karambol döneminde körlemeye getirerek seçim bölgesine dalan işçi sınıfı, Milli Bakiye bâbından Meclise bir grup sokmuş, böylece şeytanın bacağını kırdığına sevinmişti. Ancak, biraz sonra, tehlikeyi gören ağa ve burjuva partileri, hemen bu maddeyi yasadan çıkararak bir kez daha Türkiye işçi sınıfını yüksek tevettürlü elektrikle yüklü tel örgülerle çevrili sınırın ötesinde bıraktı.

Menderes diktatörlüğüne karşı bir grupluk milletvekili çıkarabilen işçi sınıfımız, Demirel hükümetlerinin, 12 mart engizisyonunun şaşırtıcı darbelerinden sonra, daha çok bilinçlenip tutarlı topluluklar içinde birleşecekken inanılmaz bir talihsizliğe kurban giderek parçalanıp bayağı tuzbuz olacak duruma gelmiştir. Bu duruma gelen, biliniz ki salt işçi sınıfımızın irili ufaklı yöneticileridir. Büyük kütle, sayısız işçi ve emekçi, kendisine toptan sahip çıkacak, kendisini burjuva ve ağa bataklığından kurtarıp çıkaracak birleştirecekleri beklemektedir.

Şimdiye dek işçi sınıfı denizinden ancak birkaç damlacık demek olan birkaç particik kurulabilmiştir. Ancak, bunlar, küçük olmakla birlikte hiç de küçümsenmeye gelmez. Çok korkunç, tehlikeli koşullar altında, her şey göze alınarak kurulmuşlardır. Şundan ki, burjuvazi, insanlarımızın yanyana gelmesi için gerekli alanlara giden yolları kapayan elektrikli telleri hâlâ ortadan kaldırmamayı başarmıştır. Milyonlarca bilinçli işçi sınıfı insanımız, büyük Türkiye Sosyalist Partisi'nin, bu ilk partilerin çekirdeğinden doğacağını bilerek sabırsızlıkla beklemektedir. O zaman, Büyük Millet Meclisine giden yolları hep birlikte temizleyecek, belki meclise yüzlerce işçi-emekçi milletvekili göndereceğiz. Bu büyük kütleyi sarsarak yola çıkarmanın sihirli gücü, sosyalist partilerin elindedir. Onların dışında henüz hiçbir örgüte mal olmamış sayısız kişi, başıboş, kapılanacağı büyük örgütün çağrısını beklemektedir.

Bugün, birçok kişinin anlayamadığı bir doğru vardır: eski silahsız Turancılık faşizminden gelişerek silahlı, öldürücü bir salgın hastalık haline gelmiş olan Hitler faşizmi, gerek işçi sınıfını, gerekse küçük burjuvaziyi ölüm korkusuyla burun buruna getirip uyandırmıştır. Bugünkü işçi sınıfı insanları, hiçbir zaman on yıl önceki işçi sınıfı insanlarımız değildir. Onların tepesinde çan çalan faşizm dahi onları bu kerte uyandırdığının ayrımında değildir. Faşizmin getirdiği uyanıklık, birdenbire oluşmuş toplu bir uyanıklıktır.

Birkaç yıl önceydi: Kamplarda, talimatgâhlarda yetiştirilen komandolar kentlere gönderilmiş, oralarda gerekli kurbanların defterlerini dürmeğe başlamışlardı. O günlerde bana Bakırköy lisesinden üç çocuk gelmiş, benimle röportaj yapmak, sonra da okulda bir dergi çıkarmak istediklerini söylemişlerdi. Bu yüzden arasıra bana gidip gelmekteydiler. Hiç de sosyalist değildiler. Sempatizan bile demek güçtü. Okulun tanınmış solumtırak üç öğrencisiydiler. Aradan bir iki ay geçmişti. Bir gün çocuklar bana heyecanla geldiler. «Efendim, dediler, şimdi, bütün okul sosyalist, bizden olmayan yalnız üç kişi var.» Bütün öğretmenler de yöneticiler de şaşkınlık içindeymişler. Şaşkınlıkta bizim üç kafadar da onlardan aşağı kalmıyordu, elbette. «Ne oluyorsunuz böyle çocuklar, size ne oldu böyle birdenbire?»

Öğretmen de, yöneticiler de uyuyordu. Bu, bir mucize değildi. «Ölüm tehlikesinin, faşizm tehlikesinin yarattığı korkunun oluşturduğu dayanışmaydı. Sürü, kurdun saldırısından uyanmış, ayağını yere vuruyordu. Aptal faşizm, yıldırım hızıyla Türkiye sosyalizmine ivme kazandırmıştı. Faşizmin silah sesleri, bugün de sosyalistleri çoğaltmakta, ancak onları abartmalı, ivecen, iyi düşünülmemiş, zamansız eylemlere koşturmakta, onlara kimi zaman yanlış adımlar attırmaktadır.

Topraklarımızın üzerinde hepsi de büyük sosyalist partinin damı altında güvene, düzene, dirliğe, sevecenliğe kavuşmak isteyen sayısız sosyalist beklemektedir.

Ey büyük Sosyalist Parti, aç bir ayak önce kocaman altın kapılarını, sel gibi dalalım içeri! Sürüyü yediği yeter kurtların!

«HAFİYE»NİN SOLUK BORUSUNA UZANAN EL

A. Hamdi Karsu

Ecevit hükümetinin bilmem kaç ayağından biri daha çökerken kimlerin «yaptığı ve bozduğu» bir kere daha açığa çıktı. Tekelci sermayenin tıkanan kan damarlarını açabileceği umuduyla bir araya getirilen siyasal güçlerin ve «kişiler»in niteliği ve oluşturdukları bileşim, bu mayayı oluşturanlar tarafından çok iyi biliniyordu.

CHP kendi **siyasal kişiliğine** de ortak ettiği, bileşimin bu unsurlarını uzun süre ayakta tutmayı başaramazdı. Ya onlardan uzaklaşıp yeni siyasal bileşimler deniyecek, ya da olduğu kadar onlarla yürüyecekti.

Her «reform» denemesinin bir koltuğa takılması, tekelcilerin çıkarlarının da Ecevit hükümetinde uyuma kavuşmadığını gösterdi. Bankalar kararnamesi, işçilerin yönetime katılması vb. hep topal kararlarla karşılaşıldı.

O halde, bu bileşimi ayakta tutan esas güçler, yine bu kendi eserlerinden umudu kestikleri ve desteği çektikleri zaman çözülme başlayacaktı. Bir bir, yerine yenisinin hazırlanması sürecine uygun olarak çözüldü tekelci sermayenin zorlama siyasi eseri.

Bu mozayik içinde Faruk Sükan'ın yeri ne olabilirdi.

Nesli tükenmiş hayvanlar, fosillerden daha ilginçtir ama, eğer yeryüzünde yaşaması için olanaklar tükenmişse, bu neslin son temsilcisini canlı tutarak müzelemek mümkün değildir. O da fosilleşecek, ancak bu sembolik yanıyla anılaşabilecektir. Ecevit hükümetinin emekli hafiyesi işte bu nedenle Ecevit hükümetinde **işlevsiz** kalıyordu. Hava kirlenmesiyle savaşıyordu ama, tüten bacaların sahiplerinden vizesiz yapılan her iş suya yazı yazmaktan ileri gidemiyordu!

Türkiye'nin bu hükümetle idare edilemiyeceğini herkese anlatabilmek için bir figüran daha övgüyle ulüfelendirildi. Sükan, gerici karanlık güçlerden, onlara bugüne kadar verdiklerinin karşılığını bir «aferin»le alarak çekilip gitti.

Giderken bazı hoş sesler çıkarmaya çalıştı. Lockheed firmasının iş ortaklarının, ya da komisyoncularının isimlerini söyledi. Küllenmiş bir yaranın üzerindeki sargı bezlerinin «markasını» açıkladı. Böylece, siyasal müzeye giderken, herkes tarafından hoşgörüyle karşılanacak bir «jest» yaptı.

Baskıcı rejim dileğini, dilek kuyusuna her gün bir taş daha atarak yakalamaya çalışanlar da Faruk Sükan'ı, «siyasal arafat» noktasından çekip aldılar, kendi saflarının arkasındaki müzeye taşıdılar.

Esas olan, Sükan'dan «boşalan» yerin onarılması değildir. Halkımız için zaten Sükan'ın gitmesiyle boşalan her hangi bir yer yoktur. Çünkü, aynı kalenin birbiri karşısında yer alan burçları arasındadır değişen denge. Kopan ve yuvarlanan taşlar emekçilerin başına düşmesin yeter.

Ama nasıl düşmez. Bu kavganın içinde yer almamakla. Yani, burjuva siyasal kavgalardan, kutuplaşmalardan bağımsızlaşmakla. Lâkin demokrasi güçleri, yıkılmakta olan burçları uzaktan seyrederek başlarını korumakla yetinemezler. Yerine yenisini, hatta tam karşısına yep yenisini kurabilmek için çalışmayı hızlandırmalıdırlar.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist ülke insanının yaşamı

Pek çok kapitalist ülkede gözlerini dünyaya yeni açan bir insan için ve o insanın tüm yaşamı boyunca akla gelen sorular ve duyulan kuşkular vardır:

— Bu bebek ne olacak? Nerede bakılacak? Bu çocuk nasıl ve nerede okuyacak? İstediği öğrenimi yapabilecek mi? Bu genç hayatını nasıl kazanacak? İş bulabilecek mi? Yaşlanınca ne olacak, kim bakacak? İnsan hastalanırsa ne olcak? vs. vs.

Oysa bu türden sorulara ve kuşkulara tüm yabancı sosyalist ülke insanı. Bu ülkelerde bir insanın tüm hayatı güvence altında.

Elbette bebeklere bakılıyor. Gündüzleri kreşlerde, ana okullarında. Çocuklar okullarda okuyor, (zorunlu okuma süresi 10 yıl). Gençler istedikleri yüksek öğrenimi yapabiliyor ve herkes mutlaka iş bulabiliyor (Devlet tüm insanlara iş bulmakla yükümlü) yaşlılar ise bakım evlerinde bakılıyor. Hastalanan insanlar tedavi görüyor. Ve bütün bu hizmetler PARASIZ oluyor.

Elbette, sosyalist ülke insanı herşeyinden, bugününden, yarınından emin yaşıyor.

Manyas'ta GÖL-KOOP Birliği kuruldu

BALIKÇI KÖYLERİN KOOPERATİF HAREKETİ ENGELLENİYOR

Balık, kerevit gibi su ürünlerinin bolca bulunduğu Manyas Gölü çevresinde geçimini balıkçılıkla sağlayan 7 köy kooperatifi birleşerek GÖL-KOOP Birliği'ni oluşturdu. Böylece yıllardır göl ağalarının egemenliğinde olan su ürünlerinden emekçi köylülerin yararlanmaları yolunda geniş olanaklar açılmış bulunuyor. Ancak idarî makamların kooperatif çalışmalarını engelleme yönelik baskıları ve yolsuzluklar kooperatif yöneticilerinin ve köylülerin belini büküyor. Örneğin, balık, kerevit gibi ürünlerin bol miktarda bulunduğu, Manyas gölünün denize akan ayağı Karadere bölgesinin ihalesinin 8 Eylül de yapılacağı bildirildiği halde, Bandırma mal müdürlüğü burayı su ürünleri kooperatiflerine bildirmeksizin 15 Ağustos tarihinde Halil Ersoy isimli şahsa 10 seneliğine devretmiş.

Manyas Gölü çevresinde balıkçı köylerinin oluşturduğu kooperatiflerin sorunları hakkında görüşlerine başvurduğumuz Hamamlı Göl-Koop Üretim, Planlama ve Pazarlama Başkanı KAZIM KAŞAR su ürünleri kooperatiflerinin diğer sorunlarını gazetemize şöyle açıkladı:

● Devlet Su İşlerinin göl ağyağını açarak, göl suyunu akıtması, özellikle göl kıyılarında bulunan balık yuvalarının bozulmasına yol açıyor balık yatakları dağılıyor.

● Kooperatiflerce göl kenarında sazlık yapımı için Mal Müdürlüğüne yılda 158.000 TL. ödendiği halde, mal müdürlüğü yaz aylarında göl suyunun çekildiği bu sazlık araziyi kiraya vermekte ve kiracılar tarafından da göl kenarında balıkların yumurta bıraktıkları bu sazlıklar sökülmektedir.

● Manyas gölü çevresindeki çeltik ziraati, çeltikçilerin büyük ağızlı santrafüj borularla göl suyunu çekmeleri sonucu, balıkların çeltik tarlalarına giderek telef olmalarına yol açmaktadır. Boru ağızlarına balık geçirmeyecek bir ağ takılması gibi basit bir önlemin dahi uygulanması sağlanamamaktadır.

Birinci Mimarlık Bilimleri Kongresi 26 Eylül'de başlıyor

Ankara (a.a.) — ODTÜ mimarlık fakültesi ile çevre ve mimarlık bilimleri derneği tarafından düzenlenen 1. Mimarlık Bilimleri Kongresi 26 Eylül Çarşamba günü başlıyor.

Üç gün sürecek olan kongrenin son gününde çevre ve mimarlık bilimleri derneği tarafından her yıl verilen «ÇEMBİL» (Çevre Mimarisi Bilimleri) ödülünün Prof. Sezai Sirel'e, «gün ışığı ve aydınlatma» alanındaki çalışmaları ve İDMMA'da açılan yapı fiziği aydınlatma laboratuvarının kurulmasındaki çabaları nedeniyle verilmesi kararlaştırıldı.

«Birinci mimarlık bilimleri kongresi»nde çeşitli bilim adamları tarafından sunulan «çevre tasarımı», «çevrenin düzenlenmesinde yöntem bilimi», «konutlara ilişkin beğeni ve tercihler», «konutlarda mekan eylem uyumu», «binalarda biçim ve erke yapısı», «mimarlıkta deneysel tasarım», «mimarlıkta bilgisayar uygulama» ve «yapı gereksinmesinin ekonomi varlığı ve tasarımda maliyet» gibi konular tartışılacak.

Okurlardan

Sosyal muhalefetin bayrağını GERÇEK devraldı

GERÇEK gazetesinin günlük olarak yayına başlaması ülkemiz solu bakımından önemli bir döneme rastlamaktadır. Türkiye solunun bütünleşme sürecine başlangıç sayılacak günleri yaşıyoruz. Ayrıca bu güne dek ilericilere, sosyalizme sempati duyanlara bilinç taşıdığı, yol gösterdiği sanılan ilerici köşe yazarlarının durdukları, sustukları günlerde Gerçek her gün yayınlanacak. Halkımızın gerici partilerin ve CHP'nin açmazlarını tanıyıp yeni arayışlar içinde olduğu bir dönemde Gerçek günlük gazete olacak. Bunun gerekliliği apaçık ortadadır. Çünkü bilinen ilerici gazetelerdeki demokrat yazarlar okurlarına tüm deneyimlerine rağmen bizlere seçimlerde nereye oy verileceğini bilemediklerinden başka bir şey yazamaz haldeler. İlerici gazeteler, anti-demokratik gelişmeler karşısında çözüm olarak kendi kendine sansür uygulamayı veya susmayı tercih ediyorlar. Sosyalizm adına çıkarılan bazı gazete ve dergilerin grupçu, subjektif sekter tutumları ortada. İşte Gerçek bu aşamada doğrudan doğruya ihtiyaçtan doğmuştur.

Bilgilerinden kuşku duymadığımız yazar-çizerler ülke koşullarını çözüm yollarını az çok biliyor veya seziyor olmalılar. Ama gerçeği niçin göstermiyorlar? Nedenini varsın kendileri açıklasınlar. Bizler şunu anladık, onlar sosyal demokrasinin ilerisine adım atamayacaklar. İşte bunun için de bayrağı GERÇEK teslim alacaktır. Demokrasi mücadelemizin ve solun birliğinin güvencesi Gerçek olmalıdır. Bu yolda tüm zorlukların aşılmasında Gerçeğin rolü büyüktür. GERÇEK, EMEKÇİLERE ve TÜM HALKIMIZA KUTLU OLSUN! GERÇEK'in ZAFERİ DE OKUYUCULARININ DAYANIŞMASI ve DESTEĞİ İLE GERÇEKLEŞECEKTİR. GERÇEĞİ OKUYALIM. TANITALIM.

ÜNYELİ BİR GRUP EMEKÇİ OKUR

Çağatay Anadol — Bakış

Partilerüstü Hükümet

Sükan istifa etti. Başbakanlığa yolladığı mektupta da «bunalımdan çıkılabilmesi için uygun siyasi ortam yaratılması gerekir» demiş.

«Uygun siyasi ortam» tekelci burjuvazinin yıllardır özlemini çektiği ve uğrunda yoğun çabalar sarfettiği bir yönetim şeklinin kısa ifadesinden başka bir şey değil. Ana çizgileriyle demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlandığı, grev hakkının askıya alındığı, ücretlerin dondurulduğu ve gelişen halk muhalefetinin baskı altına alındığı ve dolayısıyla meşhur «Hür Demokratik Parlamenter Düzen»e çok uygun bir yönetim şekli bu.

Böyle bir yönetim için gerekli olan siyasal kombinezon ise AP ile CHP'nin ortak hükümet kurmaya razı etmekle sağlanmak isteniyor. Son günlerin gelişmeleri tekelci burjuvazinin amacını gerçekleştirme yolunda önemli adımlar attığını gösteriyor. 30 Ağustos'ta Cumhurbaşkanı ve Genel Kurmay Başkanı tarafından verilen demeçler, Demirel' in «Ben 14 Ekim'de bu hükümet gidecek dedim, biz iktidar olacağız demedim.» sözü ve nihayet Sükan'ın istifa ettirilmesi bunun belirgin işaretleri.

Hükümetin 14 Ekim'den sonra gideceği, ya da bu ihtimalin çok güçlü olduğu bugünden söylenebilir. Eğer transfer piyasasında büyük dalgalanmalar olmazsa. Ama bu AP-CHP koalisyonunun kolaylıkla sağlanabileceği anlamına gelmiyor. Burjuvazinin bu iki büyük partisi iktidar için keskin bir rekabet içindeler. Üstelik «sağ oylar» MHP ve MSP tarafından bölündüğü için Adalet Partisi «solcu CHP» ile ortaklığın bu partilere yeni oy kaymalarını getirmesinden korkmaktadır.

O halde seçim sonrasında en olası hükümet şekli bir «bağımsız»ın başkanlığında kurulacak, bol bağımsız bakanla birlikte AP ve CHP'den bakan alacak bir «Partiler Üstü Hükümet»tir. Böylece, şeklen AP ve CHP ortak hükümet kurmuş olmayacak ve emekçi halkın böylesi bir hükümetten çekecekleri zulmün günahından bir ölçüde sıyrılmak mümkün hale gelecek!

Bu oyun nasıl bozulabilir? Üretici güçleri geliştirme olanağından yoksun olan burjuvazinin, bunun yarattığı bunalımları özgürlükleri baskı altına alarak aşma politikası on yıllardır uygulandığı gibi, halkımızın kaderi mi?

Görev başta işçi sınıfı sosyalistlerine sonra tüm demokratik güçlere düşüyor. Günümüzün somutunda yapılacak iş, seçimlerden sosyalizmin etkin bir başarı düzeyine ulaşarak çıkmasını sağlamaktır. İşçi sınıfı sosyalistleri bunun temel şartının, seçimlerde işçi sınıfına ve emekçi halka tek alternatif göstermek olduğunu ısrarla belirttiler. Çeşitli girişimlerde bulundular. Ama bugüne kadar olumlu bir yanıt alamadılar.

Henüz vakit çok geç değil.

Ama bu sağlanamazsa gene de yapılacak olan sosyalizmin seçimlerden başarılı çıkması için mücadele etmektir. Cumhuriyet Halk Partisi'ne, sağa açılma politikasının kendisini yiyip bitireceği **somut** olarak gösterilmelidir. Seçim sonrasında demokratik hak ve özgürlükleri daha da baskı altına alacak bir politikaya alet olmanın sonuçları şimdiden göze batırılmalıdır.

«Halk Partisinin oyları azalırsa demokrasi kötüye gider» diye düşünenler tam bir yanılgı içindedirler. Gerçek bunun tam aksidir. Demokrasinin en tutarlı savunucuları olan sosyalistlerin güç ve etkinliğinin artması demokrasiden yana güçler için tek çıkış yoludur. Bu akıldan hiç çıkarılmamalı.

TSİP
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
KARTAL
KAPALI SALON TOPLANTISI
Ahmet KAÇMAZ (Genel Başkan)
Gültekin GAZİOĞLU (TÖB-DER G. Bşk)
İstanbul Senatör Adayı
Yer: Belediye Aras Sineması
Gün: 23 Eylül 1979 Pazar, Saat: 16.00
Halkımız Davetlidir

Gerçek — Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 28 27 41, Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

SPOR

Dünya Kürek Şampiyonasında DAC 14 yarışmada 14 madalya kazandı

Yugoslavya'nın Bled şehrinde düzenlenen Dünya Kürek Şampiyonası'nın ikinci haftasında erkekler yarışmaları yer aldı. Bir hafta süren eleme ve yarı finallerden sonra 9 Eylül 1979 günü finaller yapıldı.

Şampiyonanın erkekler arası yarışmalarına kürek sporuna ilgi gösteren tüm dünya ülkeleri katıldılar. Demokratik Almanya bu spor dalındaki geleneksel üstünlüğünü sekiz yarışmada 6 birincilik kazanarak, bir kez daha kanıtladı. D. Alman sporcuları, geri kalan iki yarışta da üçüncü oldular. Böylece bu ülke sporcularınıntümü madalya kazanmış oldu.

Sosyalist ülkeler - kapitalist ülkeler kıyaslaması yapıldığında finallerdeki toplam kapitalist ülke ekibinin (26), toplam sosyalist ülke ekibinden (22) fazla olduğunu görüyoruz. Buna karşılık dereceye girme açısından sosyalist ülkeler kapitalist ülkelere daha üstün geliyorlar. Sosyalist ülkelerin toplam madalyası, 6'sı altın olmak üzere 14'ü bulurken, kapitalist ülkeler 2'si altın 10 madalya toplayabildiler.

Yarışmaların, kadın-erkek bir arada genel klasmanını yansıtan durum tablo 3'te verilmiştir. Bu tablo sosyalist ülkelerin kürek sporundaki ezici üstünlüklerinin somut göstergesidir. Sosyalist ülkeler 42 toplam madalyanın 30' unu elde ederlerken, tek başına Demokratik Alman sporcular kazandıkları 14 madalya ile, hepsi birlikte 12 madalya elde edebilen kapitalist ülkelerin toplamını geride bırakmayı başarmışlardır. Bir başka karşılaştırmayla, sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerin kazandıkları toplam madalya kadar altın madalya elde ettikleri görülebilir.

Kısacası son Dünya Kürek Şampiyonası amatör olarak yapılan sporlarda sosyalizmin başarısına bir yenisini daha eklemiştir.

Erkekler Arası Yarışma Sonuçları
Tablo : 1

Tek çifte	İki çifte	İki tek dümencisiz	İki tek dümencili
1. Finlandiya	1. Norveç	1. D.A.C.	1. D.A.C.
2. F. Almanya	2. Çekoslovakya	2. SSCB	2. Çekoslovakya
3. D.A.C.	3. D.A.C.	3 İsviçre	3. ABD
4. İsveç	4. İngiltere	4. İngiltere	4. Yugoslavya
5. İngiltere	5. İsviçre	5. F. Almanya	5. Romanya
6. SSCB	6 F. Almanya	6. Norveç	6. Bulgaristan

Dört çifte	Dört tek dümencili	Dört tek dümencisiz	Sekiz tek
1. D.A.C.	1. D.A.C.	1. D.A.C.	1. D.A.C.
2. F. Almanya	2. SSCB	2. Çekoslovakya	2. Yeni Zelanda
3. Fransa	3. F. Almanya	3. İngiltere	3. SSCB
4. Yugoslavya	4. ABD	4. SSCB	4. Avustralya
5. ABD	5. İspanya	5. Hollanda	5. ABD
6. Bulgaristan	6. Bulgaristan	6. İsviçre	6. İngiltere

Yarışma sonuçlarından farkedileceği gibi sosyalist ülke erkek sporcuları karşıt cinslerinin başarısına erişemediler. Demokratik Almanya'nın arkasından sıralamada ikinciliği tutturan Sovyetler Birliği bu spor dalındaki kapitalist ülkelere üstünlüğünü yine sürdürdü. Ancak geçmişte pek çok birincilik kazanan Sovyet sporcuları, bu şampiyonada tek bir altın madalya kazanamadıkları gibi ikisi gümüş, biri bronz olmak üzere üç madalya ile yetindiler. Madalya kazanan bir diğer sosyalist ülke ise, 3 ikincilik elde eden ve genel sıralamada üçüncü sırada yer alan Çekoslovakya oldu.

Tablo 2'de verdiğimiz bu genel sıralamada yer alan başka sosyalist ülke yok. Çünkü ilk üç sırada bulunan 3 sosyalist ülke dışında madalya kazanan sosyalist ülke sporcusu olmadı. Üçüncülükten aşağı sıralamada gelişkin kapitalist ülkeler yer aldı. Ancak burada bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Tablo 2'deki sıralama sadece madalya kazanan ülkeleri kapsamaktadır. Ne ki madalya kazanmamakla birlikte üç yarışmada finale kalan Bulgaristan ve 2 yarışmada finale kalan Yugoslavya, dokuzuncu sıradaki Fransa'dan daha yüksek puan toplamışlardır.

Tablo 1'deki yarışma sonuçlarının incelenmesinden görüleceği gibi, tüm yarışmalarda finale ekip sokabilen tek ülke Demokratik Almanya'dır. Sovyetler Birliği, B. Almanya ve İngiltere finallerde beşer ekiple yarışırken, ABD de 4 ekiple finallere katılma hakkını elde etmiştir.

Tablo : 2 Erkeklerde Madalya Dağılımı ve Puan Sıralaması

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam	Puan
1. D.A.C.	6	—	2	8	92
2. SSCB	—	2	1	3	63
3. Çekoslovakya	—	3	—	3	54
4. F. Almanya	—	2	1	1	52
5. İngiltere	—	—	1	1	49
6. ABD.	—	—	1	1	49
7. İsviçre	—	—	1	1	49
8. Norveç	1	—	—	1	25
9. Fransa	—	—	1	1	24
10. Y. Zelanda	—	1	—	1	16
11. Finlandiya	1	—	—	1	12
Sosyalist Ülkeler	6	5	3	14	
Kapitalist Ülkeler	2	3	5	10	

Tablo : 3 Toplam Madalya Dağılımı

	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1. DAC	9	3	2	14
2. SSCB	2	2	1	5
3. Romanya	1	1	3	5
4. Çekoslovakya	—	3	—	3
5. B. Almanya	—	2	1	3
6. Bulgaristan	—	2	—	2
7. ABD	—	—	2	2
8. Norveç	1	—	—	1
9. Finlandiya	1	—	—	1
10. Y. Zelanda	—	1	—	1
11. İngiltere	—	—	1	1
12. Polonya	—	—	1	1
13. Hollanda	—	—	1	1
14. İsviçre	—	—	1	1
15. Fransa	—	—	1	1
Sosyalist Ülkeler	12	11	7	30
Kapitalist Ülkeler	2	3	7	12

Sermaye yeni hükümet modelleri arıyor

Baştarafı s. 1'de ratik formülü kolaylaştırmak amacını taşıyor.

Nitekim Başbakan Ecevit Cuma günü verdiği demeçte Sükan'ı ve DP'yi suçlarken «Türkiye'de bir süredir bazı siyasal çevreler ve iş çevrelerinin belli kesimleri en uygunsuz bir zamanda bir hükümet bunalımı oluşturma ve hükümet bunalımını da rejim bunalımına dönüştürme çaba ve tertipleri içindedirler» diyerek, sermayenin yeni hükümet modelleri arayışına değinmiştir.

Öte yandan politika kulislerinde en çok tartışılan konular arasında Meclis başkanlığı ve özellikle Senato başkanlığı seçimi yer alıyor. Senato başkanlığı seçimi, Mart ayında yapılacak Cumhurbaşkanı seçimiyle bağlantılı olarak ele alındığından konu daha da büyük önem taşıyor.

Ecevit: «iş adamları rejim bunalımı istiyor.»

Ankara — Başbakan Bülent Ecevit, Faruk Sükan'ın hükümetten istifasıyla ilgili olarak verdiği demeçte, «DP yöneticileri ve gerekçesinden anlaşıldığına göre sayın Sükan, yalnız bu hükümetten değil, Türkiye'nin sorunlarına demokrasi kuralları içinde çözüm bulunabileceğinden de umut kesmiş görünmektedirler. Onun da ötesinde, demokrasiye ara verilmesine umut bağlamış gibi bir görünüm içindedirler» demiştir.

Başbakan Ecevit, «Türkiye'de bir süredir bazı siyasal ve iş çevrelerinin belli kesimlerinin en uygunsuz bir zamanda bir hükümet bunalımı oluşturmak ve hükümet bunalımını da rejim bunalımına dönüştürme çaba ve tertipleri içinde olduklarını» bildirmiş, «geriye dönük bir anayasa tartışmasının bu sıralarda başlatılmasının da bir raslantı olmadığını» söylemiştir.

«Hükümetin ve CHP'nin 14 Ekim seçimlerinden başarıyla çıkabileceğini» öne süren Ecevit, «bunu görmekten tedirgin olan bazı çevrelerin bir süredir, seçimlerden umut kesilmesini sağlamak, seçimlerin güven içinde yapılamayacağı seçimle çözüm getirilemeyeceği karamsarlığını toplumа yerleştirmek için yoğun bir kampanya açtıklarını» söylemiştir.

Sükan'ın hükümetteyken güvenlik konularına kadar pek çok konuda tam yetkiyle çalıştığını söyleyen Ecevit, sözlerine daha sonra şöyle devam etmiştir:

«Böylesine geniş yetkileri ve olanakları 20 ayı aşkın bir süre kullanmış bir Başbakan yardımcısının, seçimlere üç buçuk hafta kala, Bakanlar Kurulu'ndan ayrılırken yaptığı son derece ağır ithamlar kendisi açısından bir ölçüde özeleştiri sayılabilse gerekir.»

Başbakan Ecevit, «Demokratik Parti'nin, Hükümetten desteğini ve sayın Faruk Sükan'ı çekme kararında bazı iş çevrelerindeki tedirginliğin de etkisi olduğunu» sözlerine eklemiştir.

Türkiye'de bazı çevrelerin hükümet bunalımı yaratma çabası içinde bulunduğunu kaydeden Ecevit sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«Demokrasiden aradıklarını bulamayan, kendi ihtiraslarını tatmin edemeyen, demokratik haklar ve özgürlükler ortamında çıkarlarının zarara uğrayabileceğini düşünen çevrelerdir bunlar. Bu çevreler, öteden beri çabuk paniğe kapılan ve demokrasiyi yeterince içlerine sindirememiş kimselerin de kaygılarını ve tedirginliklerini körükleyip istismar ederler ve ortamı elverişli bulduklarında demokrasiyi yozlaştırmak veya demokrasiye ara vermek tertipleri içine girerler. Ortamı böyle tertiplere elverişli bir noktaya getirebilmek için ellerinden geleni yaparlar.»

Ecevit sözlerini şöyle bağlamıştır: «Fakat demokrasiyi koruyup yaşatmayı, tüm sorunlara demokrasi kuralları içinde çözüm arayıp bulmayı ve oy hakkını kullanmayı ulusal görev sayan ve insanlık onurunun gereği sayan halkımız, bu kampanyanın etkisinde kalıp karamsarlığa ve yılgınlığa sürüklenmek şöyle dursun, demokrasiye dört elle sarılmaktadır.»

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bugün karayoluyla Edirne'ye gidecek ve geceyi Edirne'de geçirecektir. Ecevit, ikinci seçim gezisini yarın Çanakkale ve ilçelerinde sürdürecektir.

TSİP «Partilerüstü hükümet» girişimlerine karşı demokratik güçleri ortak mücadeleye çağırdı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Teşkilâtlanma Sekreteri Aydoğan Gezer, Partisince İskenderun'da düzenlenen toplantıda 14 Ekim seçimlerinden sonra sermaye nin «sıkıyönetimli partiler üstü hükümet» formülünü gerçekleştirmeye çalışacağını söyleyerek, bu girişimin mevcut kısıtlı demokratik hakları da büsbütün yoketmeyi amaçladığını belirtmiş ve tüm demokrasi güçlerini anti - demokratik tehditlere karşı birleşmeye çağırmıştır.

Aydoğan Gezer özetle şöyle demiştir:

«Emperyalist ve yerli tekelci sermaye, giderek derinleşen bunalımın faturasını emekçilere ödetmek için yeni anti - demokratik tertipler peşindedir. Bunlar arasında sıkıyönetimli bir partiler üstü hükümet formülü gündeme getirilmiştir.

Süleyman Demirel, verdiği demeçlerle böyle bir döneme yeşil ışık yakmıştır. CHP ise gericilik ve faşizm karşısındaki aczinden dolayı, bu girişime karşı direnecek nitelikte ve güçte değildir.

Türkiye'deki son derece kısıtlı demokratik hakların büsbütün yokedilmesini amaçlayan bu emellere karşı kararlı ve sonuç alıcı bir mücadeleyi ancak ve ancak örgütlü halk güçleri verebilir.

Sendikalarda ve diğer mes lek kuruluşlarında gençlik ve kadın örgütlerinde ya da kültür derneklerinde örgütlenmiş olan beş milyonu aşkın emekçi, kendi kitle örgütleriyle birlikte toplumun en dinamik demokratik güçleri arasındadırlar.

Siyasal olan olmayan tüm devrimci, demokratik örgütler ülkemizde insan haklarını ve mevcut demokratik mevzileri savunmak için, vakit yitirmeksizin bir araya gelerek, sermayenin yeni saldırısına karşı etkin ve güçlü bir birliği kurmalıdırlar.»

TİP GENEL BAŞKANI BORAN, «CHP BÜTÜN GAYRETİNİ TEKELCİ BURJUVAZİYE GÜVENCELER VERME ÜZERİNE YOĞUNLAŞTIRDI,» DEDİ

TİP Genel Başkanı Behice Boran —CHP yönetiminin kendisine umut bağlayan, destek olan, oy veren kitleleri hep «çantada keklik» bildiğini, bütün gayretlerinin ise içeride büyük tekelci burjuvaziye kendini beğendirme, ona güvenceler verme üzerine yoğunlaştırdığını savundu.

Boran demecinde, özetle şöyle dedi: «CHP yönetimi dış ilişkilerinde IMF'ye —dün ya bankasına— OECD'ye ve benzerlerine boyun eğmekte, onların isteklerini kabul etmektedir. «Güçlü devlet», «etkin idare» formülü altında demokratik ortam büsbütün ortadan kaldırılmıştır. CHP üst yönetimi emperyalizm ve iş ortağı tekelci büyük burjuvazi ile uzlaşma, onlara teslimiyet politikasının kesin iflâsı içindedir.»

LOKAVT SUÇTUR

Baştarafı S. 6'da

bu üstün konumları karşısında, çalışan emekçilerin haklarının kısmen olsun korunmasını istemiştir. 12 Mart'taki değişiklikten önceki şekliyle, işçilere grev ve tüm çalışanlara «sendika» hakkı tanımıştır.

İşverenlerin üretim araçlarına sahip olmak gibi, her yana ateş edebilen üstün silahlarına karşılık, işçilere sendika ve grev hakkının verilmiş olması, işçilerin ekonomik haklarını biraz olsun koruyabilmek içindir. Halbuki, buna karşılık, işverenlere lokavt hakkının verilmesi, işçilerin grev silahının işlemez hale getirmekten başka bir şey değildir. Böylece işverenler, zaten ellerinde bulunan üstün silahlarına ek olarak ve greve karşı kullanabilecekleri bir silah ele geçirmiş olmaktadır.

Dikkat edilirse, işverenler, işçiler grev ya da direniş haklarını kullanırlarken lokavt ilan edip fabrikalarını kapatmaktadırlar. Böylece grev silahı, ateş edilecek bir hedef olmadığı için işe yaramaz hale gelmektedir.

İşverenlerin lokavt hakkı, onlara keyfi hareket etmek, istedikleri zaman işçileri sokağa atıp fabrikayı kapatmak hakkını veriyor. Bu, özel mülkiyet hakkının, başına buyruk kullanılması demektir. Halbuki Anayasa, özel mülkiyet hakkının toplum aleyhine kullanılamıyacağını da belirtmektedir. Demek ki lokavt bu yanıyla da Anayasaya karşı işlenmiş bir suç sayılır.

Ama düzen, işçileri değil, işverenleri, yani kapitalistleri koruduğu, onların düzeni olduğu için, «keyfince kullanabilirsin» diyerek, özel mülk sahiplerine meydanı boş bırakmaktadır. İşçilerin yarattığı bütün değerlere «milli servet» gözüyle bakıp el koyan kapitalizm ve onun egemen sınıfları, yine işçilerin emeğiyle yaratılmış olan üretim araçlarının keyfi kullanımını teşvik etmektedir.

Ankara'da tüketilen meyve ve sebzeler denetlenmiyor

Ankara (a.a.) — Ankara hali yetkililerinin açıklamasına göre, başkentte günde ortalama üç milyon kilogram meyve sebze tüketilmektedir. Ankara toptancı haline günde 100 bin kilogram meyva ve 500 bin kilogram sebze gelmektedir.

Ankara hali yetkilileri, toptancı haline gelen malların ihbar ya da şikayet olmadıkça denetlenmediklerini belirterek, denetlemelerin sağlık bakanlığınca atanan halde görevli sağlık memurlarınca yapıldığını söylemişlerdir. Bir ihbar sonucunda sağlık koşullarına uymayan çürük ve bozuk meyve sebze bulunması halinde sadece bir lira ile beş bin lira arasında ceza verilmektedir.

Hal yetkilileri, üretim merkezlerinden komüsyoncular aracılığı ile hale getirilen meyve ve sebzelerin fiyatlarının arz ve talebe göre ayarlandığını söylemişlerdir. Açıklamaya göre, komüsyoncular getirdikleri mallara yüzde 7 kâr koyarken, belediye de yüzde 3 rüsum almaktadır. Böylece, nakliye ve diğer giderlerle birlikte, mallar daha satışa sunulmadan fiyatları en az yüzde 10 artmış olmaktadır.

Kayseri'de faşist saldırı

Kayseri (Gerçek) — Kayseride faşist saldırganlar, ilerici, demokrat, sosyalist ayırımı yapmadan evleri kurşunluyor ve bombalıyorlar. Yeni Mahalle' de üstlenen ÜGD'li militanların saldırıları buradan yönettikleri öğrenildi.

Ellerindeki hazır listelere göre, gece yarısı evleri bombalayan faşistlerden bir grup, Sosyalist Gençler Birliği (SGB) üyesi Yusuf Doğaner'in evini kurşun yağmuruna tuttular. Rastlantı sonucu, yaralanan olmadı.

Emniyet yetkilileri, atılan mermi kovanlarının, otomatik silahlara alt olduğunu ve bu silahları ancak profesyonel canilerin kullanabileceğini belirttiler.

Türk-Metal

Baştarafı S. 1'de

sendikasına tanınan yetkinin geçersizliğine ancak belgeler üzerinde inceleme yapılarak karar verilmesi gerektiğini bildirdi.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi kararı üzerine Kırıkkale işyerlerinde yapılan istiçvap Kırıkkale İş Mahkemesince durdurularak, sendikaların gösterdikleri üye giriş fişleri ve istifalar üzerinde imza tetkiki suretiyle inceleme yapılmasına karar verildi.

Kırıkkale iş mahkemesinin perşembe günü aldığı kararla fiş ve istifalar İstanbul adli tıp meclisine gönderilerek uzman bilirkişilerden rapor alınacak.

Gerçek Durum

lü çeşidinin hiçbir şekilde çözüm olamayacağı geniş kesimlerce somut deneyimle görülmüştür.

Bu olgu, ileri halk kitlelerini, yeni arayışlara sevketmiştir. Ve artık Türkiye'de milyonlarca kişi, kurtuluş yolunun CHP'den geçmediğini görerek, CHP'nin solunda politik alternatif aramaya yönelmiştir.

Ne var ki, solda alternatif arayan bu geniş kesimlerin hepsinin bilimsel bilince ulaştığı söylenemez. Türkiye sosyalist ve işçi sınıfı hareketinin yükselişi, kuşkusuz ki bilimsel öğretinin kitleler içinde giderek yaygınlaşıp kök salmasını sağlamaktadır. Ama bilimsel öğretiyle donanmamış geniş halk kitlelerinin de bulunduğu bir gerçektir. Bu kesimlerin ileri siyasal tercihleri özlemeleri ve arınış içinde olmaları sevinilecek bir gelişimdir. Bu gelişimi maddi güce dönüştürmek ise sosyalist hareketimize düşen yol göstericiliğin ivedi bir gereğidir. Bu görevin başarılması, sosyalist hareketin birliği ve sol'un birlikteliği politikasından geçer.

Emekçilerin en ileri unsurlarını bilimsel sosyalizmin sınıf bilincine kazandırırken, aynı zamanda, CHP'nin solunda bulunan geniş potansiyeli sosyalist hareket öncülüğünde derleyip, toplayıp, birleştirmek.

Ancak bu şekilde, bugünkü spontane emekçi sınıf potansiyellerinin, siyasal iktidar mücadelesinde seferber edilmeleri mümkündür.

Böyle bir görevi de başaracak olan, tek güç olan, Türkiye sosyalist hareketinin bölünmüşlüğü, kaçınılmaz olarak genel devrimci-demokratik mücadeledeki dağınıklığın da sürmesine yol açmaktadır. Bu nedenle geniş halk kitlelerinin İKTİDAR MÜCADELESİ'nde aktifleşmesi gecikmektedir.

Şu halde, politik çıkışsızlık içindeki ileri kitlelerin sosyalizm önderliğindeki siyasal mücadele saflarında toplanmalarında kilit sorun, sosyalist hareketin birliğini ve sol'un birlikteliğini sağlamaktır.

Ayrı örgütlenmeler içindeki sosyalist siyasal güçlerin sağlam temellerde ve kalıcı şekilde tek bir merkezi otorite halinde birleşmesi, sosyalist hareketin birliğini ve merkezileşmesini temsil etmektedir.

Kuşkusuz ki, bu çabalar sosyalist olsun, ya da olmasın tüm sol güçlerin, Türkiye'de sınıfsal ve ulusal baskılara karşı mücadele güçlerini birleştirmeleri süreciyle iç içedir.

Bir başka deyişle, bilimsel sosyalist hareketin birliği ile sol'un birlikteliği politikaları, birbirini etkileyen ve bütünleyen süreçlerdir.

Bugün tüm devrimci ve demokratik güçlerin en ivedi görevi, sol'un birlikteliğini, yani sol'da merkezi siyasal işbirliğini mümkün olan en geniş kapsamıyla kurmaktır. Bu geniş sol yelpazede yer alan sosyalist güçler ise sol'un siyasal işbirliğini sağlamak konusunda kendilerine düşen öncü ödevleri yerine getirirken, aynı zamanda, işçi sınıfı bilimi ve enternasyonalizmi temelleri üzerinde sosyalist hareketin siyasal ve örgütsel birliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Bu ikili görev, ancak ve ancak, sosyalistlerin siyasal birliği ve tüm ilerici güçlerin cephe birliği konularındaki temel bilimsel öğretilere titizlikle bağlı kalınarak yerine getirilebilir.

Solda giderek güçlenen birlik ve işbirliği politikası daha şimdiden tarihsel nitelikli meyvalarını vermeye başlamıştır. Ve uzun olmayan bir erimde kesin başarıya ulaşacaktır.

enternasyonalizm

(Baştarafı 4. sayfada)

lojik şeklini veren ilerici toplum güçlerinin ulaştığı başarı da ancak bu sayede açıklanabilir.

İşçi sınıfı enternasyonalizmi, sınıf çıkarları temeli üzerine kurulduğu için ulusal çıkarların aşılması anlamına gelir. Ancak enternasyonalizm, ulusal çıkarların reddi anlamına hiç bir zaman gelmemiştir. Çünkü, dünyanın bütün işçileri, öncelikle ulusal birimler içinde yer alırlar ve bu birimler içinde proleter sınıf egemenliğini kurmak, savunmak ve geliştirmek zorundadırlar. Ne ki, işçi sınıfı, kendi sınıf çıkarlarını hiç bir zaman ulusal birimle sınırlamaz. Yani, burjuvazi sözcüğün burjuva anlamında nasıl milliyetçi ise, sözcüğün proleter anlamında da proletarya öylesine yurtseverdir.

Kapitalistlerin milliyetçiliği, kendi sınıfsal ve zümresel çıkarlarının korunması anlamındadır. Her kapitalist sınıf kendi pazar egemenliğini öteki ülkeler burjuvalarına karşı savunabilir ama pazar konusunda uyum sağlandıkça her kapitalist sınıf, kendi ülkesinin ulusal çıkarlarını satmakta en küçük bir tereddüt gösteremez. Kapitalistler için önemli olan üretim araçlarının özel mülkiyetinin devamıdır.

Proletaryanın sınıf kardeşliği, çıkar birlikteliğinin geniş boyutu onun başka ülkeler proletaryası karşısında kendine ayıracağı özel bir şeyi bulunmadığını anlatır. Bu nedenle işçi sınıfının yurtseverliği onun evrensel sınıf kardeşliğinin tamamlayıcı bir yanıdır. Kaybedecek serveti yoktur.

Hatta denebilir ki, sınıf çıkarlarını hiç bir ödün vermeksizin savunan proletarya, bu çıkarların ulusal biçimlerini, sonsuz bir fedakârlık düşüncesiyle, dünya proletaryasının çıkarlarına feda etmekten hiç bir zaman çekinmemiştir.

Türkiye-AET İlişkileri ve Tekelcilerin Değişen Tavrı

AET Bakanlar Konseyi Başkanı O'Kennedy başkanlığındaki AET heyeti ile hükümet yetkilileri arasında Ankara'da yapılan görüşmeler önceki gün tamamlandı. Önceden beklendiği gibi, Ankara'daki görüşmelerde herhangi bir sonuca ulaşılamadı. Ancak, görüşmeler son 1-2 yıl içerisinde değişen eğilimlere ışık tutması açısından önemlidir.

Tekelci sermaye sözcüleri bir yandan görüşmelerde Türkiye tarafının politikasını belirlemeye çalışırlarken, öte yandan kendi istekleri doğrultusunda kamu oyu yaratmak için yoğun çabalar sürdürdüler. İşverenlerin dile getirdiği görüşler arasında, Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT'lerin) Ortak Pazar'a girişi engelledi iddiası önemli yer tutuyordu.

Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar, Tercüman gazetesindeki bir forumda, işverenlerin bu konudaki taleplerini şöyle özetliyordu: «Özel sektörün Ortak Pazar'a entegre olmasında ne kadar kolaylık görüyorsam, kamu sektöründe tam tersine büyük problemler doğacağına inanmaktayım.» TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker ise «KİT sorunu çözülmeden Ortak Pazar'a girmek imkânsızdır» sözleriyle aynı görüşü dile getirmiştir.

Görüldüğü gibi Türkiye tekelci sermayesi iki yılı aşkın zamandır AET'den kolaylık talep etmekten vazgeçmiş ve sorunu Türkiye içine indirgeyerek, «kamu sektörü pürüzünün» halledilmesine yönelmiştir.

Bununla birlikte, Türkiye'nin AET için cazip ve güvenilir bir yatırım alanı olmaktan çıktığı, Batı Avrupa devletlerinin Türkiye pazarından zaten yeterince yararlandıkları, bu nedenlerden dolayı, kendi şartlarını dayatmaya devam edecekleri bugünden bellidir.

Hatırlanacağı üzere, bundan bir kaç yıl önce, tekelci sermaye çevreleri AET'ye tam üye olma konusunda olumsuz bir tutum içindeydiler. AET'ye tam üye olma halinde, Türkiye'de sanayiin çökeceği, gümrük duvarlarının kalkmasının ekonomiyi altüst edeceği görüşü, sermaye çevrelerince —farklı dozlarda olmakla birlikte— genellikle ileri sürülmekteydi. Tekelcilerin bu sızlanmaları sonuç doğurmakta gecikmedi ve Türkiye AET'ye başvurarak tam üyeliğe geçiş süresinin dondurulmasını istedi. AET de bu öneriyi aynen kabul etti.

Ancak, yine hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz aylarda —özellikle Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin kabulünden sonra— tekelcilerin tavırları değişti. Çeşitli vesilelerle, tekelciler ve onların sözcüleri Türkiye'nin vakit geçirmeksizin AET'ye tam üyelik için başvurması gerektiğini öne sürmeye başladılar. Bu tavır değişikliği de hükümetin icraatına yansımakta gecikmedi.

Tekelcilerin, AET ile ilişkilerin 5 yıl süre ile askıya alınmasını gereksiz gördüklerini yüksek perdeden tekrarlamaya başlamaları, yukarıda da değindiğimiz gibi, Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin gerçekleşmesi ve İspanya ile Portekiz'in de tam üyeliğin eşiğine gelmelerinden sonra ortaya çıktı. Yunanistan, 1 Ocak 1981'den itibaren tam üyelik statüsünün tüm yetkilerine haiz olacaktı. Bu yetkiler içerisinde, herhangi bir ülkenin AET'ye üyeliğini veto etme yetkisi de yer almaktaydı. İşte bu durum, tekelcilerin treni kaçırma telaşına kapılmalarına yol açtı. Muhtemel bir Yunanistan vetosu, tekelcilerin düşlerindeki tatlı kârları gölgelemeye başlamıştı. Çünkü, Türkiye ve Yunanistan'ın benzer ekonomik yapılara sahip olmaları, AET ülkelerine aynı türden ürün ihraç etmeleri ve topluluk üyesi metropol ülkelerde işçi çalıştırmaları vb. nedenlerle (ki bu nedenler Portekiz ve İspanya için de geçerlidir) yerli tekelcilerin nicedir hayalini kurdukları kârları Yunanistan tekelcilerine kaptırmaları «tehlikesini» gündeme getirmekteydi.

İşte bu muhtemel «tehlike»dir ki, tekelcileri büyük bir telaş içine düşürmüş ve bir iki yıl önceki sözlerini tümüyle unutarak bir an dahi vakit geçirmeksizin tam üyeliğe geçişin gereklerinin yerine getirilmesini ister hale getirmiştir. O kadar ki çeşitli sermaye çevreleri, Türkiye-AET ilişkilerinin 21. yıldönümü vesilesiyle verdikleri çeşitli demeçlerde ve ardından yaptıkları toplantılarda, AET'ye tam üye olmak için bazı sanayi dallarını tümüyle gözden çıkarmanın mümkün ve gerekli olduğunu söylemeye başladılar. Çünkü, tekelciler her şeyden fedakârlık edebilirlerdi ama, kârlarından asla!...

Tekelcilerin bu eğilimi elbette ki yeni ortaya çıkmış değildir. Bir iki yıl önce AET konusunda olumsuz tavır takınmaları da gerçekte bu eğilimin dışında değildir. Çünkü, Ankara anlaşmasıyla başlayan Türkiye-AET anlaşmalarının yeniden gözden geçirilmesini sağlamak ve en uzman kişilerin dahi içinden çıkamayacakları kadar karışık ve külliyetli bir toplama ulaşan sözkonusu mevzuat yığınında AET'den yeni bir takım tavizler koparabilmek için, tekelciler o sıralar böyle bir «taktik» izlemeyi yeğliyorlardı. Ancak, bu taktik AET'yi hiç mi hiç etkilemedi. Bunun üstüne, bir de Yunanistan AET'ye tam üye statüsünde katılınca, tekelciler «taktiklerini» değiştirmek zorunda kaldılar ve kapkaççı, vurguncu, kârdan başka hiç bir şey görmeyen tavırlarını tüm çıplaklığıyla gözler önüne serdiler.

Ankara'da yapılan Türkiye-AET görüşmeleri sırasında, Hür Teşebbüs Konseyi dahil olmak üzere tüm sermaye kuruluşlarının aynı minval üzere birbiri peşine demeçler vermeleri ve bu doğrultuda kamuoyu oluşturma gayretleri işte bu gelişmelerin ve eğilimin sonucudur. Sözkonusu görüşmelerden çıkan tek sonuç da, bu eğilimin sosyal demokrasi tarafından da benimsenmiş olduğunun bir kez daha ortaya çıkmasıdır.

Anti-emperyalist güçler, dün olduğu gibi, bugün de AET'ye karşı mücadeleyi yükseltmekle yükümlüdürler. Bu görev, bugün çok da yakıcı hale gelmiştir.

Bağlantısızlar Hareketi ve Geleceği

«Bağlantısızlar Hareketi» NATO ve Varşova askeri bloklaşması dışında kalan ülkelerin oluşturduğu bir harekettir. 1961 yılından buyana uluslararası politikada fiilen yer almaktadır ve bugün bu harekete katılan ülke sayısı doksanı geçmiştir.

«Bağlantısızlar Hareketi»ni tanıyabilmek için, bu hareketin isminden yola çıkmak yanıltıcı olur. Hareket'in ekonomik ve politik içeriği ele alınmalıdır.

Bu ülkeleri bir araya getiren esas faktör, anti-emperyalist olmalarıdır. Bağlantısız ülkeler, emperyalizme, yeni sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı oldukları için bir araya gelebilmişlerdir. Bağlantısızlar hareketi bu genel korumunun ekonomik sonucu olarak, ülkeler arasındaki ilişkilerin adaletsizliğine ve politik sonucu olarak da, dünyayı emperyalizmin yararına olarak yeniden bir soğuk savaşa veya sıcak savaşa itmek istiyen güçlerin politikasına karşıdırlar. Bağlantısızları birleştiren temel, bu **politik uyum** temelidir.

Bağlantısız ülkelerin «bloklar dışı» oluşu mekanik olarak algılandığında yanlış sonuçlara varılır. Özellikle ABD emperyalizmi ve Maocu Pekin gericiliği, Bağlantısızlar Hareketini **bloklara eşit uzaklıkta** görmek ve göstermek isterler.

«Eşit Uzaklık» teorisi yanlıştır. Çünkü, her şeyden önce, dünyadaki askeri ve politik blokların nitelikleri aynı değildir. NATO, emperyalizmin bir savaş ittifakıdır, saldırganlık örgütüdür. Buna karşılık Varşova Paktı ülkelerini bir araya getiren faktör, NATO'nun bu saldırganlığına karşı önlem almaktır. Bu nedenle Bağlantısızlar Hareketi, farklı nitelikleri olan bloklara **eşit uzaklıkta** değildirler. Aksi halde, bağlantısızlar Hareketini kısır, dünya politikasını etkiliyecek bir dinamik olmaktan yoksun bir hareket olarak düşünmemiz gerekirdi. Gerçek durum böyle değildir.

Nedeni, Bağlantısızların, bloklar dışı olmakla birlikte, iki sistem arasındaki (kapitalizm-Sosyalizm) esas mücadelede taraf olmalarıdır.

Bağlantısızlar Hareketi daha doğarken sosyalist sistemin politikasıyla uyum içinde olmuştur. Çünkü sosyalist ülkeler, dünyadaki askeri ve politik bloklaşmaların sona erdirilmesini savunmaktadırlar. Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin, uğruna mücadele ettiği amaçlardan biri de gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkeler karşısında adil ve eşit ekonimik ilişkilere kavuşmasıdır ve bu, bağlantısızlar'ın da başlıca amacıdır. Sosyalist ülkelerin gelişmekte olan ülkelerle olan ekonomik ve politik ilişkileri karşılıklı yararları gözeten ortak bir temele sahiptir. Eşitsizlik emperyalist ülkelerle ilişkilerdedir ve bunun değiştirilmesi gerekir.

Görülüyor ki, Bağlantısızlar hareketinin, şu veya bu blok'a yakın olması, bu ülkelerin yöneticilerinin subjektif niyetlerinden değil, çıkarlarının objektif liğinden kaynaklanmaktadır.

Bağlantısız ülkelerin pek çoğu, gelişmekte olan ülkeler durumundadırlar. Bu, onların emperyalizmle olan derin çelişkilerini anlatır. Çünkü, bu ülkelerin gelişmelerinin önündeki en büyük engel, emperyalist ülkelerle aralarındaki ekonomik ve ticari ilişkilerdir. Bu ilişkiler tek yanlı bir sömürü mekanizmasıdır. Gelişmekte olan ülkelerin hammadde kaynakları emperyalist tekellerin talan ve yağmasından kurtarılmalıdır.

Bağlantısızlar Hareketi'nin, blokların dağıtılmasını gözeten politikası, dünya barışını korumak yönündedir. Çünkü askeri bloklaşmalar dünya barışını tehdit eden ve silahlanma eğilimlerini diri tutan koşulların ürünüdür. Sosyalist ülkelerin barış politikasıyla, Bağlantısızlar Hareketi'nin bu politik uyumu, barış mücadelesine güç katmaktadır.

Bağlantısızlık Hareketi'nin uluslararası politikada yerini tayin eden bir diğer faktör, bu ülke halklarının mücadelesidir. Hareket içinde yer alan ülkeler, halkları Asya'da, Afrika'da ve Latinamerika'da, emperyalizme karşı mücadele ediyorlar. Yani, bu ülkeler, kendi ulusal düşmanlarını doğru saptamışlardır, bu nedenle dostlarını da isabetle seçmeleri mümkün olmuştur. Sosyalist ülkelerle bağlantısız ülkeler arasındaki dostluk ve dayanışma bağlarının günden güne gelişmesinin maddi temeli budur. Bağlantısızlar Hareketi içinde yer alan ülkelerin bağımsızlığı amaçlayan ulusal ve demokratik hareketleri sosyalist sistem tarafından desteklemektedir.

Bağlantısızlar Hareketi'nin dünyanın bugününde ve geleceğinde nasıl bir dinamiği oluşturduğu sorulmalıdır. Bugüne kadarki gelişmeleri ve bugünkü politik-ekonomik tutumları, bu ülkelerin geleceklerini de belirliyor.

Hareket maddi konumu ve ilişkileri açısından, tek başına bir dinamiği değil, dünya devrimci sürecinin bir parçası, onun bileşenlerini içeren bir yan güç olarak oluşturuyor. Hareketin politik ağırlığı da bu nedenledir.

Baslangıçta bağlantısızlar hareketi içinde, emperyalizmin etki alanında kalan unsurlar olmuştur. Bunlar, yukarıda değindiğimiz mekanik bir yaklaşımla ABD ve SSCB'den aynı uzaklıkta durmayı «bloklar dışı» olmanın gereği sayıyorlardı. Ancak, Hareket içinde yer alan ülkelerin ezici çoğunluğu, bundan farklı olarak, blokların nitelikleri arasındaki ayırımı görebiliyordu. Bu politik deney ve tecrübe, Bağlantısızlar Hareketi'nin üzerine oturduğu temeli teşkil etti. Hareket kendi kendisini yeniliyerek olgunlaştı.

Dünyada temel mücadele iki sistem arasındaki mücadeledir. Kapitalizme karşı sosyalizm... Bütün sınıfsal ve ulusal güçler, bu mücadelenin şu veya bu yanında yer tutmaktadırlar. Mücadele, ekonomik, askeri ve politik biçimler altında sürmektedir. Bağlantısız ülkeler ise, hem bugünkü konumları, hem de yönelimleri gereği, bu mücadeleyi «bağlantısızlık duvarı» üzerinden seyreden seyirciler değildir. Onlar da bizzat bu mücadele içinde yer alıyorlar ve dostlarının tarafını tutuyorlar. Dostları ise barış güçlerinden başkası değil.

Daha bugünden uluslararası politikada etkin bir güç haline gelmiş olan Bağlantısızlar Hareketi'nin, gelecekte de etkin bir rol oynayacağı belli olmuştur. Hem bu ülkeler arasında, maddi temelleri gittikçe güçlenen politik uyum pekiştikçe, hem de topyekûn hareketin politik tutumu ile dünya devrimci güçlerinin tutumu arasındaki uyum geliştikçe dünyanın değişim hızı yükselecektir.

6. KONFERANS'IN BAZI KARARLARI

Küba'nın başkenti Havana'da yapılan ve 9 Eylül günü son bulan, Bağlantısız Ülkeler Altıncı Konferansı özetle şu görüşleri somutlaştırdı:

- Bağlantısızlar hareketi sağlam ve sarsılmaz ilkelere dayanmaktadır. Harekete katılan ülkelerin bu ilkeler etrafındaki birliğinin korunması gerekir.
- Bağlantısız ülkeler, bütün ilerici güçlerle beraber, yumuşama ve silâhsızlanma doğrultusunda, emperyalizme, ırkçılığa ve sömürgeciliğe karşı mücadelesini kararlıca sürdürecektir.
- Amerikan emperyalizminin Ortadoğu, Güney Afrika ve Latin Amerika'daki politikaları mahkûm edilmiştir.
- Ulusal kurtuluş hareketlerinin bütünüyle desteklendiği bir kere daha yinelendi.
- Filistin halkının bağımsız devlet kurma hakkının tanınması istendi. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Filistin halkının tek temsilcisi olduğu belirtildi.
- Mısır İsrail arasında imzalanan Camp David anlaşmasının, Arap halklarının anti-emperyalist mücadelesine karşı olduğu belirtilerek Mısır'ın tutumu kınandı ve bu anlaşmanın bölge barışına hizmet etmediği vurgulandı.
- Kıbrıs'da Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması, adadan yabancı askerlerin ve üslerin çekilmesi istendi.
- Uluslararası Yeni Ekonomik Düzen (UYED) yönünde girişimler ve çalışmalar hızlandırılacaktır.

Çekoslovakya eski devlet başkanı Svoboda öldü

Prag, (a.a.) — Çekoslovakya'nın eski devlet başkanlarından Ludvig Svoboda uzun süren hastalığı sonunda 10 Eylül günü öldü.

İki Dünya Savaşını da yaşamış olan Svoboda, solunum yollarında başgösteren bir rahatsızlık nedeniyle 1975'de başkanlık görevini Gustav Husak'a bırakmıştı.

Nazilerin 1939'da Çekoslovakya'yı işgali sırasında Kızıl Ordu ile birlikte ilkin Polonya, daha sonra da Sovyetler Birliği cephesinde genel komutanlık görevi'yle yer alan Svoboda savaş sonrasında başkan Eduard Benes hükümetinde savunma bakanlığı görevini üstlenerek 1948 devrimi sırasında önemli bir rol oynamıştı.

ULUSLARARASI ATOM ENERJİSİ AJANSININ RAPORU :

Nükleer güc üretiminde hiç ciddi kaza olmamış!

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı bir rapor yayınlayarak «sanayide nükleer güç üretiminin başlangıcından bu yana 20 yıl geçtiğini ve bu süre içinde hiçbir ölüm, hiçbir ciddi kaza meydana gelmediğini» belirtti. Üstelik aynı raporda bu iddianın 28 Mart 1979'da ABD'deki Three Mile Island nükleer santralinde meydana gelen kazadan sonra da geçerli olduğu belirtildi. Tüm dünyada çalışan nükleer santrallerde üst üste sızıntılar meydana geldiği ve nükleer santrallere karşı tepkilerin son derece yoğunlaştığı bir ortamda bu raporun yayınlanması ve gerçek dışı bilgiler içermesi, dikkat çekici bir olaydır.

Dünyadaki doğal ve ucuz enerji kaynakları bir kenara itilir ya da tam kapasiteyle çalıştırılmazken raporun büyük iddialarla ortaya çıkması, gelişmiş ülkelerin atom enerjisi santrallerini pazarlayan tekellerinin, azgelişmiş ülkelere bu santralleri satmak için yürüttüğü bir oyun olarak nitelendirilebilir.

Raporda örgüte üye 21 ülkede 1978 yılı sonunda 227 nükleer santral çalıştığı ve bu santrallerin dünya elektrik enerjisi ürettiği de açıklanıyor. 1978 yılında işletmeye açılan santrallerin 15.000 megavatlık kapasitesi var.

Enerji üretimini kömüre dayandıran

Polonya petrol krizinden etkilenmiyor

10. DÜNYA MADENCİLİK KONGRESİNE KATILAN POLONYALI DELEGELER, DÜNYA KÖMÜR REZERVLERİNİN, ENERJİ GEREKSİNİMLERİNİ BİR KAC ASIR DAHA KARŞILAYABİLECEĞİNİ BELİRTİYORLAR.

Polonyalı madenciler 30-40 yıl sonra kömürün enerji üretimi ve kimya sanayiinin ana madesi olacağı görüşünde.

Polonya'da enerji üretimi tamamen kömüre dayalı olarak planlandığı için 1973 petrol krizinden hiç bir şekilde etkilenmediği belirtildi.

İstanbul, (a.a) — 10. dünya madencilik kongresine katılan Polonyalı delegeler, yaptıkları ortak açıklamada, «dünya petrol ve tabiî gaz üretiminin 30-40 yıl sonra çok azalacağı, enerji üretimi ve kimya sanayiinde kömürün ana ham madde olacağı kanısındayız» dediler.

Polonya'da elektrik üretimi ve ısı sistemlerinin yüzde yüz kömüre dayalı olduğunu, yılda 40 milyon ton linyit, 200 milyon ton taş kömürü üretildiğini ve dünya kömür rezervlerinin enerji gereksinimini birkaç asır daha karşılayabileceğini kaydeden delegeler, «Polonyanın kömür rezervlerinin 17 milyar ton Linyit, 59 Milyar ton taşkömürü olduğunu ve yılda 40 Milyon ton kömür ihraç edildiğini söylediler.

Polonya'da petrolün sadece ulaşımda kullanıldığını da bildiren Polonya'lı delegeler, «ikinci dünya savaşından sonra enerji üretimimizi tamamen kömüre dayalı olarak planlandığımız için 1973 petrol krizinden hiç bir şekilde etkilenmedik,» dediler.

Dünya petrol ve tabiî gaz üretiminin 30 ya da 40 yıl sonra çok azalacağını da öne süren Polonyalı delegeler, Afrika ve Güney Amerika ülkeleri ile Pakistan Hindistan ve diğer ülkelerde yapılan incelemelere göre, dünya kömür rezervlerinin enerji gereksinimlerini bir kaç asır daha karşılayabileceğini kaydediyorlar.

Fransa'da işçi sendikaları ekonomik haklar için kampanya açtı

- **Kampanyanın amacı ücretlerin artırılması ve iş saatlerinin kısaltılması**

Fransız demir-çelik işçileri bir sendika toplantısında

Fransada işçi - ğiediH —

Fransa'da işçi sendikalarının ücretlerin artırılması ve iş saatlerinin kısaltılması amacıyla geniş bir kampanya açtıkları bildiriliyor.

Kampanyanın öncülüğünü komünist partisini destekleyen CGT ile Sosyalist Partiyi destekleyen CFDT sendika konfederasyonlarının yaptığı bildiriliyor.

İki sendikal konfederasyon tarafından yayınlanan ortak bildiride, diğer sendikalara da kampanyaya katılmaları ve tüm sendikalar arasında güçbirliği kurulması amacıyla çağrıda bulunuldu. Sendikaların istekleri arasında asgari aylık ücretin 2700 frank'a çıkarılması ve haftalık çalışma saatinin 35 saate indirilmesi bulunuyor.

Silâhlanma yarışına son! 2

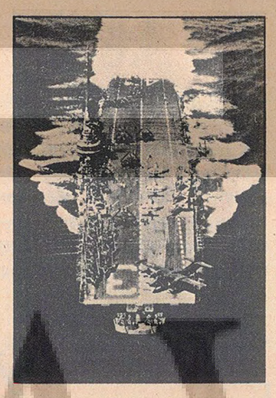

SSCB'nin Savunma Masrafları, ABD'nin Askeri Harcamalarının Altıda Biri Kadar:

Amerika Birleşik Devletleri'nin yıllık askeri harcamaları 119 milyar dolara varmıştır. Bu rakam, toplam dünya askeri bütçesinin üçte birinden fazladır ve ABD bütçesinin yüzde 27'sini oluşturmaktadır.

ABD'nin son dört yıldaki silâhlanma bütcesi ve gelecek yıllardaki planlanmış askeri harcamaları şöyledir:

Mali Yıl	Askeri Bütçe (milyar dolar)	Toplam Bütçeye oranı (%)
1975	85	31.1
1976	99	31,4
1977	108	30.4
1978	119	31.0
1979	134	31.7
1980	146	
1981	156	
1982	167	

Buna karşılık daha fazla nüfusa ve daha geniş topraklara sahip olduğu halde SSCB'nin savunma masrafları, ABD'nin askeri harcamalarının altıda biri kadardır.

Sovyetler Birliği'nin askeri bütçesi:

M. Yıl	Askeri Bütçe (milyon ruble)	Oranı
1970	17,9	11,6
1971	17,9	10,8
1972	17,9	10,3
1973	17,9	9,7
1974	17,6	9,1
1975	17,4	7,9
1976	17,4	7,5
1977	17,2	7,2

Başlıca NATO devletlerinin 1970-76 yılları arasındaki silahlanma masrafları ise kendi para birimlerinde milyar olarak şöyledir:

Ülke	1970 (milyar)	1976
ABD	77,9	99,1
Fransa	32,7	99,1
F. Almanya	22,6	38,8
B. Birmanya	2,5	6,2
Kanada	2,1	3,6
İtalya	1,5	3,6

Tüm NATO 103,3 (milyon dolar) 155,3, NATO Avrupa 23,5 (milyon dolar) 52,6

Silâh Ticareti:

Dünya silâh ticaretinin başını hiç kuşkusuz ABD çekmektedir. 1965 ilâ 1975 arasında 5,5 misli artarak yirmi milyar dolara yükselmiştir. Bu toplam silâh ticaretinin yarısını ABD elinde bulundurmaktadır (10 milyar dolar), gene silâh tüccarlarından Fransa'da 4 milyar dolarlık silah satışıyla toplam silâh satışının beşte birini tutmaktadır.

Örneğin 2 Ağustos 1977 tarihli International Herald Tribune gazetesi 100 Amerikan silâh şirketinin aynı yılda 42 milyar dolarlık silâh siparişi aldığını ve bu silâhların birkaç yılda teslim edileceğini yazmaktaydı. Aynı yıl, MC Donnel Douglas firmasının başkanı Business Week dergisine verdiği demeçte «Silâh sanayii çok sağlam durumdadır» diyordu. Gene 1977'de Alman işverenlerinin bir dergisinde «Ticarî iş yapanlar için Bohn'la ve askeri makamlarla iyi geçinmek, askeri ilişki edinmek çok kazançlıdır» deniyordu.

Silâhlanma yarışı az sayıdaki silâh tekelinin birer bütün olarak ve düşük emperyalist devletlerde ekonomiyi kilit noktadan kontrol eden asker-sanayi komplekslerinin çıkarınadır.

Silâhlanma yarışının kızıştırılması, silâh ticaretini de birlikte getirmektedir. Emperyalist devletler küçük devletleri sürekli olarak silâhlandırmaya çalışmakta, bu amaçla bölgesel huzursuzlukları ve anlaşmazlıları diri tutmaya uğraşmaktadırlar. Emperyalizmin bu silâhlandırma politikası ister istemez birçok barışsever ve anti-emperyalist ulusal devleti de savunma masraflarına zorlamaktadır. Böylece silâhlanma yarışı, küçük devletlere kendi bütçelerine göre daha büyük oranlarla yansımaktadır.

Örneğin, tüm dünyadaki toplam askeri harcamalar 1955 ile 1975 arasında yüzde 125 artmışken, kalkınmakta olan ülkeler için bu oran yüzde 430'dur. Yani gelişen ülkelerin silahlanmaya ayırdıkları veya ayırmak zorunda kaldıkları bütçe artışı dünya ortalamasının üç buçuk katıdır. Gelişmekte olan ülkelerin silahlanma masrafları artış hızı yüzde 8,7'dir.

Bu ülkelerin silâhlanma masrafları, 1955'de toplam dünya silâhlanma masraflarının yüzde 5'i iken, bu oran 1965'de yüzde 9'a, 1975'de ise yüzde 14'e yükselmiştir.

Emperyalizmin bazı bölgelerde gerginliği diri tutmak için özel çaba sarfettiği böylece o bölgedeki ülkelere silah satarak tatlı kârlar sağladığını söylemiştik. Bu bölgelere örnek olarak Orta Doğu'yu gösterebiliriz. Bu bölgedeki ülkelerin toplam gayri safi millî hasıla'larının ortalama yüzde 12'si silâhlanmaya gitmektedir. Bu rakam sözkonusu ülkeler için büyük bir yüktür.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Selâm

Kerim KORCAN

Dallarına dolu vurmuş bir ağaca mı, yoksa sürüsüne kurt dadanmış bir koyuna mı benziyorum? Bakma öyle yüzüme bakma, gözlerim nem li, yüreğim kederli benim. Fıkara kışlarını hep bilirsiniz, korkulu gecelerime canavarlar uludu. Terimle yumuşattım, gündüzüm güneşim zahmet, buğday ektim el adına toprağa, ektim de yerden dert çıktı. Yidiler asırlarca gövdemi hazır yiyiciler. Gelin görün ki bir türlü doymadılar. Tekmil haklarımın üstüne yumruklar sıkılı şimdi, yedi dalda dört bucakta haramiler acıktı. Şu var ki, ne edip edeceğiz, onların defterlerini düreceğiz, beni tanıyor musun?

Gecelerim tuzaklarla dolu hey, gündüzlerim gecelerden acıklı. Beyler, paşalar hep yalan söylediler. Beni yoksulluğun tuzağında yıllarca eğlediler. Şah mıydı kollarım dan tutan, yoksa padişah mıydı? Beni bu kanlı geçitlere getirenler kimlerdi, kimdi? Vurdum kanlı ellerime başımı, yaralı arslanlar gibi düşünüyorum şimdi. Öteygün bizim İdris'in dal gibi oğlunu çekip vurdular, vay be! Çocuk diyesiymiş ki, işçilerin hakkı da bilinsin, onlara sınıf olarak siyasi haklar tanınsın. Vurdular ceylânımızı, vay be! Bundan soona fakır köylüden, işçi takımından, bizim okumuşlardan gayrısına inanmak mı? Tööbe! Görülmüş mü zulmun bu biçimi? Sana açtım ağa, sana açtım ben içimi, beni anlıyor musun?

Düşman İzmir'e çıktığı zaman. İngilize sırtını verip aç gözlerle dağlarımıza, nehirlerimize, göllerimize baktığı zaman. Cephelerden yenice dönen gazilerimizin yüreğini acı insan feryatları sıktığı zaman. Kadınlarımız bebelerini atıp yüreklerinden kopan bir parça gibi, namuslarının derdine düştüğü zaman. Çaresiz analarımızın ayaklarına yılanlar dolanıp kemiklerini çatırdattığı zaman. Tekmil bu acı şeyleri şu gözler gördü, beni tanıyor musun?

Toplarımızın kamalarını düşmanlar söktüğü zaman. Ekinlerimize ağular döktüğü zaman. Güpgüzel sularımıza çocuklarımız içmesin diye işeyenler kimlerdi? Altın aylarımız kederli gecelerimize sessiz sessiz ağladığı zaman. Her gecen gün yalnız kederleri değil, umutları da beraberinde getirir. Düşman İzmir'e çıktığı zaman ben Ayancığın Hamamlı sırtlarında el topraklarını sürüyordum. Ne zaman ki bizim oralarda düşmanın Anaduluya çıktığı duyuldu, ben en gür sesimle öküzlere dohaa, dedim. Şimdi bu sebepten o yörede Haşim Çavuş diye ünlenirim, beni tanıyor musun?

El tezgâhlarında giysilerimiz dokunurken. Tee uzaklar da hazin hazin sabah ezanları okunurken. Biz, bismillâh deyip yollara düştük mü gardaşıma söyleyim. Torbamızda azık yok emme, göysümüzde imanımız tam. Duşman gelip dayanmış kapıya madem, kuyruğu kısıp yarln yanında yatması haram. Atalarımız haki giyer, Mehmetçik, diye anılır adı ve dahi anam beni yetiştirdi, bu ellere yolladı. Biriken üç olduk. Üçten sayımız otuza bağlandı. Soona hayden bakem ayrıldık kollara. Çantamı astım boynuma su diye içtim terimi, eh artık düştük yollara yollara. Ih demeden yürüdüm, beni tanıyor musun?

Ufuklar kaderimiz gibi kanlı gardaşlar, ufuklar ak. Duşmanı bizlere güldürme rabbiciğim kanımız helâl, Angaranın taşına bak, gözlerimin yaşına bak. Dağlarda bellerde zafer türküleri çığırdık Allahım utandırma. İlk kapışmanın yara izi hâlâ anlımdadır. Ben unutmadım. düşman da unutmaz bunu. Esirdik be dizimize kadar kana batmasaydık. Esirdik diyom bak anla, beni tanıyor musun?

Bir ayağımda çarık vardı, bir ayağım çıplak. Bir ayağım terden kaşınırdı, bir ayağım kanlı. Yörüdük yörüdük abem be, o bu demedik. Sırtımızda göynek bilem yoğudu mendil neyimiş? Terimi tuttum nasırlı elimnen oğdum. Gece gündüz yörüdüm yörüdüm aylarca. Ben de unutmuşum. Şunu iyi bilirim ki, düşmanın tekini bilem bi köşede komadan tekmilini denize koğdum. Eh artık ezanlar daha bir gür sesle okunmaya durdu, yurdumuzda duşman yok. Oturdum bir ağacın altına ağır ağır yaralarımı sardım. Bakraç bakraç ayran sundu köylü kadınlar, gene de yüreğimin ataşını dindiremedim. İki günde çıkarmıymış bu kanlı yorgunluk? Beni tanıyor musun?

Çıkardım sırtımdan hakilerimi. Yeniden yamalılarımı geydim. Emme yurdumun kaderini değiştirirken gendim de değişmişim. Heç farkında değilim inanır mısınız? Ben o eski ben değilim. Bir başka türlü bakmıya başladım her şeye. Her gördüğüm sarıklı artık bubam değildi. Dedim ki madem bu topraklar için boğuştuk, hani bizim toprağımız? Enver Paşa zamanında Alamana asker yazıldık. Dağlarda, denizlerde, çöllerde kaldı yüzbinlercemiz. Aradan altmış yıl geçti, bu sefer yarım milyon kişi Almanyada işçi olup dizildik. Ben ki bunları söyledim çıldırdı haramiler, beni tanıyor musun?

Candırma karşımda şimdi, polis karşımda. Hakkımda mahkemeler düzdüler. Komunis diyerekten adımı tevterlere yazdılar. Yokarda da söyedim ya, öteygün bizim Idris'in Ahmedi de vurdular vay bee! Mahsatları bizleri zebun etmek, yığınları yıldırmak, tarihî yörüyüşümüzden alakoymaktır. Söylediklerimi duyuyor musun gardaş, beni anlıyor musun?

SİNEMA

ALMAN NAZİ ORDUSUNUN YÜZÜNÜ SERGİLEYEN BELGESEL

"Hayır Yoldaşlar!,,

Amerikan yapımı «Holocaust» filmi bu yılın ilk aylarından beri televizyonlarda gösterilmeye başlandıktan sonra, Batı Almanya'da Nazi geçmişini inceleyen pek çok film, kitap ve gazete yayınlandı. Bilindiği gibi «Holocaust», Hitler döneminde Almanya'da uygulanan Nazi zulmünü cok carpıcı sahnelerle anlatan bir filimdi. Bu filmin Almanya'da izlenmesini takiben yayınlanan ve Nazi rejimi dönemini konu alan tüm kitap ve dergilerde Alman Ordusu —Wehrmacht— eli faşist zorbaların döktüğü kana bulaşmamış tertemiz bir güç gibi gösterilmişti. Ordu Nazi vahşetine sanki ortak olmamış ve sadece askeri görevlerini yerine getirmişti. Ne var ki geçenlerde Alman televizyonunda gösterilen «Keine Kameradan» —Hayır Yoldaşlar— isimli bir belgesel film «Wehrmacht»ın gerçek yüzünü sergiledi. Belgesel, ordunun SS ile yakın işbirliği içinde çalışarak 3 milyondan fazla Sovyet savaş tutsağının öldürülmesinden sorumlu olduğunu ortaya koyuyordu.

Öğretmen ve tarihçi Christian Streit'in yazdığı bir kitaba dayanarak hazırlanan «Hayır Yoldaşlar», eski haberlerden ve kurtulan tutsaklarla yapılan mülakatlardan yararlanarak ordunun oynadığı rolü gerçek temeline oturtuyor. Savaştan sonra, Alman subayları tüm yüksek rütbeli Sovyet subaylarının kurşuna dizilmesine ilişkin Haziran 1941 talimatının asla uygulanmadığını iddia etmişlerdi. Streit «onlar açıkça yalan söylediler» diyor. Arşivleri karıştırarak bulduğu kanıtlara göre, 1941-1945 arasında en az 580 bin Sovyet savaş tutsağı öldürülmüştü. Daha 2 milyon 700 bin Sovyet tutsağı da açlık ve hastalık yüzünden ölmüşlerdi. Kitabını hazırlamak için 4 yıl boyunca araştırma yapan Streit, «Herkes biliyor ki Sovyet savaş tutsaklarına çok kötü davranılmıştı», diyor. «Ama bugüne kadar bize anlatılanlara göre, Sovyetlere Alman tutsaklar kadar kötü davranılmadığını sanıyorduk. Oysa tam tersi...»

Her ne kadar «Hayır Yoldaşlar» «Holocaust»u seyreden 15 milyon Alman'ın pek az bir kısmı tarafından seyredilmişse de, seyircilerin izledikleri filmden çok etkilendikleri ve şaşırdıkları belirtiliyor. Özellikle Alman Ordusunun SS'lerin işledikleri suçlardan sorumlu olmadıkları önyargısının yıkılması bu şaşkınlığın sebebi olarak niteleniyor.

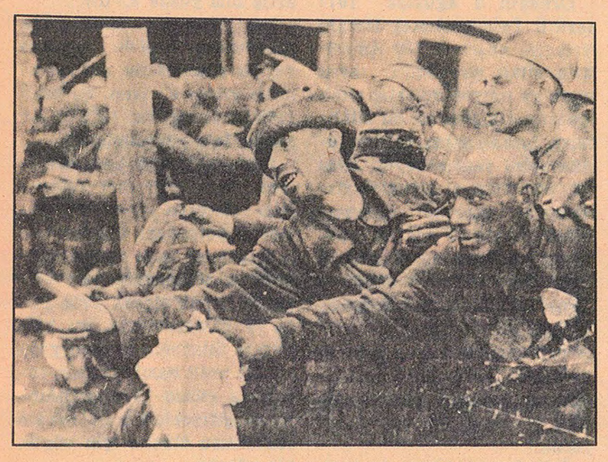

Sovyet Savaş Tutsakları toplama kampında

Radyo TV

TRT — 1

05.00 Açılış. 05.05 Türküler. 06.02 Günaydın. 07.20 Bölgesel Yayın. 07.30 Haberler. 07.40 Bölgesel Yayın. 09.02 Türküler. 09.20 Solistler Geçidi. 10.02 Tatil Sabahı 12.00 Kısa Haberler. 12.02 Radyo Tiyatrosu. 13.00 Haberler. 13.20 Hafif Müzik. 13.30 Bölgesel Yayın. 15.01 Türk Hafif Müziği. 16.00 Kısa Haberler. 16.30 Spor Magazin. 18.25 Bölgesel Yayın. 19.00 Haberler. 19.30 Bölgesel Yayın. 20.15 Tarla Dönüşü. 21.02 Dinleyici İstekleri. 21.30 Spor Dergisi. 22.02 Halk Müziği. 22.30 Sizin Seçtikleriniz. 23.00 Haberler. 23.10 Şarkılar. 23.30 Bizden Sesler, Bizden Besteler. 24.00 Kısa Haberler. 00.02 Sevilen Sesler. 01.00 Kapanış. 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — 2

08.00 Gün Başlıyor. 09.00 Kültürümüzden Saytalar. 09.40 Türküler Geçidi. 10.00 Çocuğun Dünyası. 11.00 Erkekler Topluluğu. 11.30 Turistik Değerlerimiz. 13.00 Haberler. 14.00 Gülmece Dünyası. 14.20 Türküler Geçidi. 15.00 C.S.O. konserlerinden 18.00 Sanat Tarihi. 19.00 Haberler. 19.30 Haftanın Olayları. 20.30 Hafif Müzik. 21.30 Disketeğimizden. 22.00 Solistlerden Seçmeler 22.30 Türküler. 23.30 Haberler. 23.55 Kapanış.

TRT — 3

07.00 Açılış. 07.02 Güne Başlarken. 08.00 Sabah Konseri. 09.00 Haberler. 09.03 Müzik Şöleni. 10.00 Bir Yıldız Kaydı. 11.00 Müzik Magazin. 12.00 Haberler. 12.09 Piyano Solcıları. 13.00 Sizin Seçtikleriniz. 14.00 Müzik Söyleşileri. 14.30 Pazardan Pazara. 15.30 Sizlerle 45 Dakika. 16.15 Pazar Konseri. 17.00 Haberler. 17.09 Çay Saati. 18.00 Müzik Festivallerinden. 19.45 Saz Eserler. 20.30 Plak Albümlerinden. 21.30 Dünya Şarkı Söylüyor. 22.00 Haberler. 22.09 Gecenin Getirdikleri. 23.00 Ses Ustaları. 24.00 Samanyolu. 01.00 Kapanış.

TV

17.00 Haberler. 17.05 Lorel-Hardy. 17.30 Müzik. 18.00 Tatil Sinması. The APPALOOSA Yön. Sidney J. Furie Oyn. Marlon Brando-John Saxon. 19.30 Mr. Mago. 20.00 Dizi Hort (Son). 20.30 Haberler. 21.15 Saz Eserleri. 21.20 Dallas (8) 22.05 Klasik Müzik 23.30 Atletizm (Bant). 23.00 Boks (Bant). 24.00-01.00 Özet (Canlı)

Faşist Milliyetçi Hareket Halkların Kardeşliğine Düşmandır

İnsanlık, soy, milliyet, ırk kavramları açısından bakan her hareket halklar arasında düşmanlığı körükler. Türkiye'deki faşist hareket de milliyet temelinden yola çıkarak, başta Kürt halkı olmak üzere, derece derece bütün halklara ve azınlık milliyetlere karşı düşmanlığı güçlendirmeye çalışmaktadır.

MHP, Nazi partisi gibi, ırkçı bir parti olmasına karşılık, ırkçılığını, klasik burjuva milliyetçiliği kisvesi arkasında saklamaya çalışmaktadır. MHP'nin ideolojisi biraz irdelendiğinde, onun bilinen burjuva milliyetçiliğinden farklı olarak, ırkçılığa varan bir milliyetçilik anlayışını savunduğu görülür. MHP bu yanıyla da Alman Nazilerini taklit etmekte, kendinden önceki faşistlerin kanlı izini sürmektedir.

Milletleri birbirine düşman etmek, halkları karşı karşıya getirmek, faşizmin toplumsal tarih anlayışından, «doğa yasalarını» aynen topluma uygulamak sevdasından kaynaklanır. Türkeş, faşist ideolojinin bu «tipik» tarih anlayışını şöyle dile getiriyor:

«Çevremizde yaşıyan komşu milletlerle kavgalı geçmiş uzun bir tarihimiz vardır. Ve yeryüzünde çok eski çağlardan beri sürüp gelen çok çirkin ve merhametsiz bir kanun; bugün de yürürlükte bulunmaktadır. Bu kanun «Hak kuvvetindir» kanunudur... Bu dünya realitesini değiştirmek elimizde değildir.» (Türkeş 9 Işık s. 118).

Türkeş, kendinden önceki faşistlerin ırk dediğine **«millet»** diyerek, klâsik faşist görüşü tekrarlamış oluyor. Daha önce Hitler şöyle demişti:

«Irkçılık, dünyayı idare eden ebedî iradeye uyularak, en iyinin ve en kuvvetlinin zaferini kolaylaştırmak, fena ve zayıf olanların boyun eğmesini istemek mecburiyetiyle tahmil edilmiştir. Böylece tabiatın aristokratik prensiplerine hürmet gösterir. Irkçılık, yalnız milletlerin aralarındaki farkları görmez, aynı zamanda şahısların kıymet farklarını da tesbit eder.» (Hitler Kavgam: 2. cilt sf: 9).

Görülüyor ki, MHP «milliyetçi» olduğunu söylüyor ama ideolojisini bütünüyle ırkçı temellere oturtuyor. Bunu inkâr etmesine imkân yoktur. Çünkü, Türkeş millet veya «soy» kavramlarından ne anladığını şöyle açıklamıştır:

«Soy, tabii ve organik bir unsur olduğu için insanların fikri ve fiziki özellikleri, yetenekleri birbirinden farklıdır. Türk soyunun değerli bir şey olduğu büyük bilginler tarafından kabul edilmektedir. Türk soyu tarihte büyük dünya imparatorluğu kurmakla esasen bu değerini isbat etmiştir.» (9 Işık sf: 37).

İnsanları **fizik özelliklerine** göre tasnife tabi tutan görüşün ırkçılıktan başka bir anlamı olamaz.

MHP'nin bu ırkçı-faşist ideolojisi, onun sadece emekçi sınıf düşmanı değil, aynı zamanda hakların kardeşliğinin de düşmanı olduğunu gösterir. «Türk ırkının üstün soy» olarak kabul edildiği faşist ideoloji, öteki milliyetler üzerinde baskı ve egemenlik kurmaksızın bir ilişkiyi düşünemez. Bu nedenle MHP'ye göre milliyetler arasında kardeşlikten sözedilemez, tersine bunların «sürekli mücadelesinden» sözedilebilir. Dolayısıyla MHP'ye göre, halklar birbirinin kardeşi değil, düşmanıdır.

Bu faşist görüşlerin somut politikada aldığı biçim, özel olarak Kürt düşmanlığıdır. MHP azılı bir Kürt düşmanı olarak her ağzını açtığında ulusal demokratik güçlere küfreder, pratik saldırı faaliyetlerinde bunlara geniş bir yer ayırır. Hitler nasıl Yahudilere karşı vahşi bir soykırım uygulamıştı, MHP de Kürtlere karşı böyle bir soykırım düşünmektedir.

MHP, bu halk düşmanı yüzünü gizliyemiyor, ancak Doğu'da aracı, komisyoncu, müteahhit unsurlara, yani Doğu halkının yerel sınıf düşmanlarına yaslanarak eylemlerini sürdürmeye, etkisini geliştirmeye çalışıyor. Bu, faşist hareketin mazlum ulus düşmanlığının emekçi sınıf düşmanlığı boyutunun da gözardı edilmemesi gereğine işaret eder.

MHP'nin milliyet düşmanlığını, diğer halkların kültürel ve estetik faaliyetlerine karşı aşırı bir düşmanlık tamamlar. Her fırsatta halkların kültürel değerlerine saldırması, onların kendi ana dillerine derin bir öfke duyması bundandır.

Kuşkusuz Türkiye'de halkların kardeşliğine düşmanlık MHP ile sınırlı değildir. Türk milliyetçiliğinin değişik varyantları vardır ve bunlar farklı sınıf temellerinden kaynaklanırlar. Ancak hepsinde ortak bir özellik varsa, o da mazlum ulus düşmanlığıdır. Milliyetçiliğin her türlüsü, eğer egemenlik konumundan kaynaklanıyorsa, halkların kardeşliği karşısında duyarlı bir gericilik güder.

Milliyetçilik, farklı biçimleriyle, sadece Kürt düşmanlığıyla sınırlı değildir. Rum, Ermeni vb. azınlıklara karşı da azgın bir şovenizmi körükler. Ama bütün bu ulusal gerici tavrı tam bir sosyalizm düşmanlığına bağlıyarak egemen sınıf politikasını zenginleştirir.

Bu nedenle Türkiye'de demokratik görevlerden biri de, milliyetçiliğin bütün biçimlerine karşı ödünsüz bir sınıfsal mücadele yürütmektir. Proleter enternasyonalizmi temelinde sosyalistlerin ve tüm emekçi sınıfların mücadele birliğini sağlamak büyük önem taşır.

Kitlelerin siyasal eğitiminde bu nokta fazlasıyla önemlidir. Çünkü, emekçi sınıfların MHP'yi bütün yönleriyle ve özel olarak bu yönüyle de tanımaları, emekçi sınıfların mücadele birliği açısından hayati değerdedir. Zaten resmi devlet politikası olarak sürekli diri tutulan egemen ulus şovenizmi, MHP'nin demokrasi içinde yeri olabileceği kanısına sebep olmaktadır.

Milliyetçiliğin hakim çizgilerinden biri de, «ülkenin bütünlüğü»nü, ulusların ya da azınlıkların inkârı yoluyla kanıtlamak istemesidir. Bu inkârcı tutum, uluslararası anlaşmaları bir kalemde silmeye götürmektedir.

Nitekim milliyetçiliğin bu kapsamı, sosyal demokrasinin iktidar olduğu dönemde, MHP'nin Doğu üzerine hesaplarında oldukça başarılı sonuçlar elde etmesini sağlamıştır. Ya da, başka bir deyimle MHP, kendi politikasına uygun düşen burjuva şoven saldırganlığını tahrik etmeyi, sıkıyönetim kapsamının genişletilmesini ve ağırlığının doğuya kaydırılmasını sağlamıştır.

MHP'nin ırkçı-faşist politikalarına ve saldırılarına karşı demokrasinin savunulması, emekçilerin milliyet sınırlarını aşan dayanışmasıyla mümkün olabilir. Burjuva milliyetçiliğinin her türünü olduğu kadar, ırkçı faşist saldırganlığı da ancak proleter enternasyonalizmi temelinde yükselen emekçi sınıf güçleri bileşeni geriletebilir, ezebilir.

Enternasyonalizm İşçi Hareketinin Evrensel ve Somut Birliğidir

«Bütün ülkelerin proleterleri aynı çıkarlara, aynı düşmana sahiptirler ve önlerinde aynı mücadele vardır. İşçi kitleleri kendi tabiatlarından gelen bir özellikle milli önyargılardan bağımsızdırlar...» (Engels)

«Enternasyonalizmi sadece lafta tanımak ve bütün propagandalarda, ajitasyon ve eylemde onun yerine küçük burjuva nasyonalizmi ve pasifizmini geçirmek... kendilerini komünist partisi sayanlarda bile yaygındır.» (Lenin)

İşçi sınıfının sınıf birliğinin en yüksek biçimi enternasyonalizmdir. İşçi sınıfı enternasyonalizmi soyut bir söz değil, politik, örgütsel ve ideolojik içeriği olan somut bir olaydır. Devrimci mücadele içindeki bütün ülkelerin, bütün milliyetlerden işçilerin bilinci, ilişkisi ve dayanışması, işçi sınıfının uluslararası birliği olan enternasyonalizmde ifadesini bulur.

İşçi sınıfı enternasyonalizmi kapitalizmin yarattığı somut bir tarihsel temelden doğar. Kapitalist sınıfın egemenliği, millî sınırlar içinde oluşsa bile kapitalizmin doğası gereği kapitalist dünya sisteminin bir parçası haline gelir. Bütün ülkelerin kapitalistleri, aynı sistem içinde yer alırlar ve işçi sınıfı karşısındaki sınıf konumları aynıdır. Sermayenin bu enternasyonal niteliğine karşı işçi sınıfı ancak, uluslararası birliğini gerçekleştirerek mücadele edebilir.

Dev uluslararası tekellerin, ulusal sınırları çoktan parçaladığı, kapitalist ülkeler arası ilişkilerin tek tek ülkeleri kapitalist dünya pazarı içinde tek bir sistem haline getirdiği günümüzde, işçi sınıfı enternasyonalizminin çok daha sağlam temelleri vardır. Bu nedenle, tek bir ülkede bile işçi sınıfının, kapitalist sınıf iktidarını alaşağı edip sosyalizmi kurması, onun uluslararası dayanışmasını gerektirir.

İşçi sınıfı enternasyonalist olmak zorundadır demek, kendi başına bir niyet değildir. Tarihi olarak işçi sınıfı, burjuvazinin karşıtıdır. Burjuvazinin, millî sınırların yükseldiği dönemin öncü sınıfı olmasına karşılık, işçi sınıfı, bu millî sınırların hem burjuvazi, hem de işçi sınıfı açısından önemini yitirdiği dönemin öncü sınıfıdır.

Bu nedenle her şeyden önce işçi sınıfının bu niteliği kavranmalıdır. Enternasyonalist olabilmek ve bu doğrultuda mücadele verebilmek için onun bilimsel olarak temellendirilmiş ideolojisini özümsemiş olmak gerekir. Aksi halde, «Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin!» sloganı somut içeriğinden kopar, eylemi olmayan kof bir söze dönüşür. Lenin'in belirttiği gibi: «Enternasyonalizmi sadece lafta tanımak, ve bütün propaganda, ajitasyon ve eylemde onun yerine küçük burjuva nasyonalizmi ve pasifizmini geçirmek... kendilerini komünist partisi sayanlarda bile yaygındır.»

Lenin'in işaret ettiği dönemde çeşitli ülkelerde işçi sınıfı ve partileri, ulusal koşullanmaları aşabilmiş değildi. Her ülkede partiler, işçi sınıfının ve kendi kadrolarının siyasi eğitiminde bu konuya zaman harcadılar. Hayatın pratik dersleri dünya proleterlerine enternasyonalizmin gereklerini öğretti.

● Bir zorunluluk olan işçi sınıfı enternasyonalizmi, **gönüllü** ilişkileri ve bağları anlatır.

● Enternasyonalizm bütün ülkelerden ve uluslardan işçi sınıfının çıkar birliği üzerine bilimsel olarak temellendirilmiş bir ideolojidir.

● Enternasyonalizm bütün ülkelerin işçilerinin dayanışma duygusunun, emekçi insanların kardeşliğinin ifadesidir.

● Enternasyonalizm ayrıca, işçi sınıfının oluşturduğu ulusal birlikler arasındaki ilişkilerin kesin bir biçimidir.

Enternasyonalist ilişkilerin temeli gönüllü eşit ilişkiler, birleşme ve eylem birliği, yardımlaşma, karşılıklı olarak birbirini denetleme ve dayanışmadır. Bütün ülkelerin proleterleri, kendi sınıf çıkarlarının en iyi ifade edildiği inancında oldukları için, enternasyonalist ilişkilere gönüllü olarak girer.

İşçi sınıfının uluslararası birliği içinde her bir ülkenin işçi sınıfı, dünya emek ordusunun bir müfrezesini oluşturur. Bu müfreze, kendi ülkesindeki sınıf sorunlarını ve mücadeleyi çözmek ve yürütmek konusunda, tam bir serbesti içinde karar verir. Enternasyonalizmin ideolojisine bağlılık esas kaldığı sürece, bu durum işçi sınıfının uluslararası birliğini güçlendirir.

Demek ki, işçi sınıfı enternasyonalizmi bilimsel - tarihsel temelleriyle kavranmalıdır. Ancak böyle olduğu zaman bilimsel sosyalizmin temel ve zorunlu ilkelerinden birini kavramak mümkün olur.

Enternasyonalizm tek tek ülkelerin işçi hareketinin dayanışması olarak doğdu ve gelişti. Bu aşamada işçi sınıfının mücadelesi, kendi ülkesinde kapitalist sınıf egemenliğini devirmek amacıyla sınırlı idi.

1917 Ekim Devrimi ile dünya bir anda iki farklı sisteme bölündü. Kapitalist sistemin karşısına sosyalist sistem çıktı. Bir tek ülkedeki bu sistem giderek pek çok ülkede gerçekleşti ve sosyalist ülkeler ailesi ortaya çıktı.

Bu gelişmeler, içeriğini her zaman somut durumdan ve somut görevlerden alan enternasyonalizmin içeriğini zenginleştirdi. Artık dünya işçi sınıfının, savunmak zorunda olduğu bir sosyalist ülkeler bütünlüğü ortaya çıkmıştı.

Bunun yanında Ekim Devrimi, emekçi halkların bağımsızlık mücadelesini alevlendirdi. Ulusal kurtuluş hareketleri, sosyalist sistemin açtığı yolda emperyalist dünya sisteminin etki alanlarını sürekli daraltan ve dünya devrim cephesini sürekli olarak güçlendiren bir rol oynadı. «Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halklar Birleşin!» şiarı, işçi sınıfı enternasyonalizminin bu yeni içeriğinden doğdu.

Kapitalist sisteme karşı dün olduğu gibi bugün de işçi sınıfı her ülkede savaşıyor. Bu nedenle işçi hareketi, uluslararası planda dünya devrimci güçlerinin önemli bir bileşeni olma durumunu koruyor.

Enternasyonalizmin zenginleşen bu içeriği, aynı zamanda onun emekçi sınıf hareketi olarak güçlenmesine, yenilmezliğine işaret eder. Yine bu, işçi sınıfının bilimsel öğretisinin enternasyonalizme verdiği önemin tarihsel değerini açıklar. Günümüz dünyasına ekonomik, politik ve ideo-

Devamı S. 5, sütun 7'de